

A. B. STRIMAITIS,
 'SEKRETORIUS S. L. A.
 307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

ORGANAS SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE.

No. 29

New York, July 21 (Liepos), 1911.

VOL. IV.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the post office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
 At 307 W. 30th St. New York City.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES.

In the United States..... \$1.00
 To Foreign Countries..... \$2.00

All communications should be addressed:

"TEVYNĖ", 307 W. 30th St., New York City.
 Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienyimo Lietuvių Amerikoje
 kas penktadienis.

PRENUMERATA METUI:

Suvienyose Valstijose..... \$1.00
 Kitose viešpatystėse..... \$2.00

Kreipianties su visokiais reikalais adresuokitė:

"TEVYNĖ", 307 W. 30th St., New York City.

MĖNESINIS ŽURNALAS

"Aidas"

Išleidinėja nuo Kovo (March) mėnesio

Kaina metams Amerikoje \$1.00 Užrubežiuose metams \$1.25
 Pusei metų 60c. Pavienis numeris 10c.

Pirmą numerį siunčiame dvkai. Reikalaujame agentų.

"AIDAS", 46 Harrison Av., WATERBURY, CONN.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlaikau svetainę mitingams ir veseiloms. Iš miestųmeldžiui atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Visuomenės, kultūros, politikos, populiariškai-moksliskas laikraštis

"Laisvė"

Netolimoj ateityj pradės eit
 DU SYKIU SAVAITEJ

Pasiskubinkit užsirašyt, nes dabar prenumerata metams tik 1.50, pusei 75c.

Kurie dar nematėt "Laisvės" reikalaukit, ant paziurėjimo.

Visada adresuokit taip:

"LAISVE"

242 W. Broadway, So. Boston.

Dr. A. Šliupite - Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyru.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.
 (tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 12-2 po piet: nuo 7-9 vakare.
 TELEPHONAS GREENPOINT 8.

Nuo administracijos.

Permainanti antrašus. Permainydamas antrašą, prisiųsk seną ir naują antrašą, taipgi drauge kuopos numerį, kokioj kuopoj priguli, beko antrašas nebus mainomas.

Apskelbimai turi but apmokami iš kalno.

Pajieškojimai, baliai, piknikai, prakalbos turi but apmokami: 50c. už vieną kartą, 75c. už du, \$1.00 už tris kartus. Dovanai talpinasi tiktai S.L.A. kuopų susirinkimai.

"T e v y n ė s" administracija.

Tarp žydų.

— Tėvul, — klausia jaunas žydotis tėvą, — už ką Jehova taip ant žydų užsirūstino, kad išsklaidė mus tarp visų tautų?

— Kvailas esi, — pabarė tėvas. — Taip tik yra sakoma. Jehova norėjo pabausti, užsirūstinęs, visas kitas tautas, tad ir išsklaidė mus po visą srietą!

Pasigyrė. Vokietys, besididžiuodamas savo "vaterlandu", sako į Tilžės lietuvių:

— Vokietija yra taip didelė ir plati, kad joje sau-
lė niekad nenusileidžia!

Gūvus lietuvis ir atšovė:

— Dievas jums neužsitiki: bijosi palikti jus pa-

tamsiais, kad da didesnių bjaurybų nepridarytumėt!

Parsiduoda spaustuve

Su visais užtaisymais: dvi mašinos, didelis stalas, daugybę raidžių su lietuviškais akcentais, cielas užvedimas kas tik yra spaustuvei reikalinga — visoko yra daugybė, ir ofisas ant randos. Priežastis — kitas biznes. Pirkite labai pigiai. Atsišaukit: (29)
S. ŠIMKUS. 4543 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Adresuotojams.

Slunčiant "Tėvynei" korespondencijas ar kitokius rankraščius, visada dėkite antrašą: "Tėvynės" Red., siunčiant kokius pagarsinimus, kaip susirinkimų, pajieškojimų, balių ar kitokius, antrašą dėkite: "Tėvynės" Administracija. Tokiu budu išvengsime klaidų kurios kartais įsiskverbe. Tėv. Administracija.

NAMINE MOKYKLA

- GRAMATIKA** angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00
- VAIKŲ DRAUGAS** arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bemokinio 15c.
- ARITMETIKA** mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.
- NAUJAS BUDAS** mokintis rašyti be mokinio 10c.

Pinigus siųskite šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Telephone 762 So. Boston.

DR. F. MAJULAITIS

Office valandos:

Nuo 12 iki 2 val.; Nuo 7 iki 9 vakare.

495 Broadway,
So. Boston, Mass.

Išsiuntinėjimo prekystė

Visokių tavorų, auksinių ir t. t. Reikalauk katalogo įdėdamas markę už 2 centus. J. N. Šimkus

4543 S. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Jeigu esi sužeistas

Dirbdamas fabrike, mainose arba kitokiam kokiam darbe patiktų nelaimė, sukoliečty, dasižinok pas mus, nes mes per daugelį metų buvom tarpininkais žmonėms už koliestvas. Žmonės per mūsų pagelbą gavo tukstančius dolerių.

gausi ir tu, netrukdyk save jeigu esi sukoliečtytas, dasižinok pas mus, o mes tau busim pagelboj. Daugelis žmonių trotiljo kojas, rankas ar kaip kitaip tapo pažeistais, per mūsų storonę šiandien turi atlyginimą už savo skaudėjimą, taip ir tu, neklausyk kitų rodos, ateik mūsų rodos paklaust, tau nieko nekaštuoja mūsų rodos. Jeigu pats esi labai sukoliečtytas, negali ateit, parašyk laišką, o mes pas tave į namus pribusime, mes visus tavo aeikalus galim atlikti, kurių pats negali.

Adresas:

JANKAUS & SAUKAITIS

Claim Adjuster

132 Nassau Street, New York, N. Y.

Room 408-407.

Seniausias Lietuviškas Laikraštis!

"VIENYBE LIETUVNINKU"

26 metas kaip eina kas Seredą, Brooklyn, N. Y. "Vienybė Lietuvninkų" didelio formato 12 puslap.; talpina moksliskus straipsnius, naujusias žinias iš viso pasaulio, daugiausia iš Lietuvos gyvenimo. Turim visuose lietuvių kolonijose savo korespondentus, iš Lietuvos naujas žinias savų korespondentų. "Vien. Liet." dirbo dėl visų organizacijų ir žmonių gerovės. Šimet, 10 Vasario sukako 25 metai kaip išeidinėja, iš tos priežasties išleidom didelį žingeidų **Jubilejinį numerį**, kuris liks istorišku atminimu, nes pirmas dar Lietuvos laikraštis. Kurie užsirašys ant metų, gaus tą numerį kaip dovaną. Tas numeris su 62 paveikslais žymių veikėjų ir rašėjų, ir 58 straipsniais. Tai labai puiki dovaną, o tik 10 centų prisiųsk mums markėmis, tad aplaikysi jį, arba nurodyk tikrą adresą kam pasiųsti, o mes prisiūsime. "Vien. Lietuv." prenumerata **metams \$2.00, pusei \$1.00** Suvienytose Valstijose; **užrubezije \$3.00**. Užsirašyt galima visada, užsirašant reikia siųsti prenum. Money Order ar registruotam laiške pinigai leidėjo vardu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-24 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Reikale klausk laiškų, įdėk dvicentinę markę atsakymui.

Simon Mack

Lietuviškas Bankierius

Įsteigta 1888 m.

155 1-st Street, Elizabeth, N. J.

Pripažintas per valstiją N. J.

Įgyk savo locną namą.

Įmokėk tiktai 100 dolerių, o kitus išmokėsi randoms, mes turime daug namų ir lotų, už lotą įmokėk 10 dol., reštą už antrą procentą kas mėnesis, geriausioj vietoj, tinkamos bizniam, netoli fabrikų. Nepraleisk šios progos. S.MACK.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metu** dubultavi dangteliai viršai, puikiai išpjaustytas. **Absolutiškai tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. **Gvarentuotas ant 20 metu.** Ypatinga dovana: mes pasiūsime tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. **\$5.75** ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, **nemokėkite nei vieno cento.** Atminkite, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį \$25.00. Pirkdmi nuo kokio besąžiniško parduotojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabaliuku už **DYKA** prie kiekvieno laikrodžio. **Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago.**

Kur mūsų vaikai?

Turiu po ranka iškarpa iš tūlo lenkų laikraščio apie lenkų jaunuomenę lankančią vidurines mokyklas, High Schools. Prie tos iškarpos vienas mūsų gerb. tautiečių iš Chicagos yra pridėjęs šitokią pastabą: "Chicagoje šįmet 24.000 vaikų pabaigė Public Schools ir tame skaitliuje suradau tikrai 5 lietuvius ir tai dar Dievas žino ar iš tų 5 vaikučių eis nors vienas į High School. Chicagoje yra 8 lietuvių parapijinės mokyklos; aplamai imant, kiekvienoje jų yra po 300 vaikų, t. y. iš viso bent 2.400 asmenų. Kur tie vaikai dingsta — niekas nieko nežino ir niekas nesirūpina. Net ir vietiniai laikraščiai nepajudina šio klausimo..."

Šitoji žinėlė tikrai verčia žmogų mįslyti, kas bus su mumis ateityje. Kur link mes žengiame dabar? Ar ištikrųjų įsiviešpatavus mūsų mūmose tamsybė nebepavėlyt atsigausti ir prisikelti? Chicagoje, paveizdan, prirokuojama apie 40 tūkstančių lietuvių, o iš viso 24.000, baigusią Public Schools, prirokuojama tikrai 5 lietuviai. Leiskime, kad du sykiu tiek užsirašė angliškomis pavardėmis:*) tad bus 15 vaikų, baigusią Public Schools. Ar gi tik tiek yra to amžiaus vaikų? Kur gi kiti?

Teisingai patėmyta minėtame prierašė, jog "vietiniai laikraščiai nepajudina šio klausimo..." Pažvelgkime į juos. Ten rasime, tarp kitko, sąrašą lietuvių biznierių. Tas reikalinga. Bet nemažiau reikalinga žinoti ir apie tai, kam yra mūsų vaikai, ko jie mokinasi, kur mokinasi. Nemažiau yra reikalinga raginti mūsų brolius lietuvius siųsti vaikus į High School, kad jų ateitis būtų kiek lengvesnė, negu yra jų tėvų gyvenimas. Dėlko pas mus nekreipiama į tai jokios atidžios — sta čiog sunku yra suprasti.

Berods lietuviai Lietuvoje mokslą gerbia labai. Daugelis ir neturtingų žmonių iš paskutinės, leidžia savo kūdykius į mokyklas; tūli deda pastangas, kad išleisti gymnazijon, į kuningus, o kiti ir dar toliau. Čia, Amerikoje, to nesimato. Jai kur yra vaikai High School'ėse — tai tankiausia vaikai mūsų vertelgų; o šiaip žmonių-darbininkų vaikų nedaug kur rasi vidurines mokyklas einant. Dėlko? Lietuvoje daug lėšuoja mokslas, uniformas, kningos, stancijos. O čia — ne, visa tai už dyką, iki vaikas lanko High School. Ir vis-gi nėra tų mūsų vaikų High School'ėse. Kur gi jie?

Tikrai liūdna ir juokinga atrodo girdint ir mantant, kaip mes visai neatbojame apie tai, kad mūsų vaikai įgytų nors vidurinių mokyklų mokslą. Tiesiog nesiiinteresuojame tuo klausimu, nekeliame jo laikraščiuose, neapkalbame jo susirinkimuose, prakalbame ir t.t. O tas reikia daryti, būtina. Peržvelgkime mes visus Amerikoje einančius laikraščius. Ar rasime juose nors vieną korespondenciją, kurioje būtų paminėta kas leidžia savo vaikus į mokslus; kad būtų parodyta, kur, kas ir kada baigė Public School, High School,

*) Mūsų pavardės yra dalkomos be mielaširdystės. Rašoma: Mackeviče — Macy, Valaitis — Wilson, Vilkaitis — Wolf, ir t. t.

ar Universitetus. Niekur nerasime, išskyrus gal tas vietas, iš kurių patįs "studentai" pasigarsina. Atrodo lyg mes neturime vaikų mokyklose. O gal taip ir yra? Tokiu žiauriu nesiiinteresavimu kaslink mūsų vaikų, padarysim tai, kad jie ištautės; o jai jie dar neištautės, tai iš jų vaikų lietuviams nebus naudos nė už prakiurusią kapeiką.

Pasiklausykime mūsų prakalbų. Visur ir visų yra šaukiama: "Jūs tamsūs, nieko nežinot, nieko neskaitot; skaitykit laikraščius, kningas" ir t.t. Ar girdime kur sakant: "tėvai, leiskit vaikučius mokslan, pagelbėkit išbristi iš tų rūkų, kurių apsupta vargsta mus tauta! Neverskit jų dirbti darbą iki jie nepabaigs bent vidurinės mokyklos, jai negalit leisti augštesnėn..." Panašių patarimų negirdėsime; gal kur-nekur. Užtat kritikas įvairių pažvalgų, partyviškos agitacijos, užsipuldinėjimai ant religijos, turint rankoj vos apgraibomus ir silpnus argumentus, šlykštūs išsireiškimai apie tuos dalykus, kuriuos liaudis laiko šventais ir brahgiais — pilnas maišas! Kokia iš to nauda? Ar tas veda žmones susipratiman? Didelis ir dar neišrištas klausimas!

Laikas, didelis jau laikas atkreipti akis į mūsų priaugančią gentkartę. Didieji mus tautos darbininkai skynė mums lietuvių tautos, nejaugis mes; brys jų pasekėjų, neturėsime tiek noro ir spėkų, kad tuos takus praplatinti į vieškelį tautai. Rūpinkimės tatau tais, kurie užims mūsų vietą, duokime jiems šviesą, ir tuokart galėsime tikėtis, kad lietuviai liks lietuviais, pasieks apšvietą, taps susipratusiai kaip politiškuose taip ir ekonomiškuose reikaluose. Tik tuokart tegalėsime girties eš kultūrinė tauta, kada iš 100 mūsų bernelių ir mergaičių bent 75 lankys vidurinę mokyklą, o pusė to — augštesniausias.

Mokykloje yra visų tautų ateitis, o ypatingai tų tautų, kuriuos yra blaškomas iš namų. K. V.

Po XXVI Seimui.

Lietuviai tvirtai tiki į spausdintą žodį, ar tas žodis yra spausdinamas geroj ar blogoj prasmėj. Pastaraisiais metais S.L.A. Pildomoji Taryba suspendavo Susivienijimo sąnarius už peržengimą konstitucijos, gi tūla mūsų laikraštijos dalis kėlė "lermą". Tas viskas S.L.A. lėšavo brangiai: netekome trijų tūkstančių draugų. Rimtesnieji Susivienijimo sąnariai laukė XXVI Seimo su ta vilčia, kad suvažiavę kuopų pasiuntiniai ištirs dalykus ir viską, ką yra bloga, atitaisys. Neapsivylė. Suvažiavę XXVI-an Seiman kuopų pasiuntiniai atidėjo į šalį visus ypatingumą, o paėmė už augščiausį mierį atitaisyti Pildomosios Tarybos ir pačių sąnarių klaidas. Visgi šis darbas nepatiko tūliems mūsų laikraščiams, ir jų korespondentai prasimanė nebūtus daigtus. Kad parodžius, kokios besumoningos žinios yra rašomos mūsų korespondentų — aš čion atkartosiu bent trumpas ištraukas iš trijų mūsų rimtesnių laikraščių; skaitytojas pats persiliūdys apie jų teisingumą. "Vien. Liet."

skaitome apie nusistebėjimą, iš nepaprasto tykumo Seimo, kada buvo per metus šnekėta ir laukta trūkšmo, — tie visi barniai, kurie buvo pasėti tarpe S.L.A. narių ir kuopų, pražydo, anot "V. L.", pūstu žiedu. "Draugas" rašo, būk S.L.A. Seimas atsizymėjęs vien vaidais: VI ir VII sesijose buvusi didžiausioji netvarka. Socialistai neatsiekę ko norėję ir S.L.A. pakliuvę į laisvamanių rankas. "Lietuva" patėmija, jog prasidėjus Seimui ir išmėginus spėkas, renkant slaptu balsavimu Seimo vedėjus, socialistai pasijuto turį savo pusėje didesnį balsų skaitliu — kuopų atstovai neharmonizavo, dalinosi į dvi partiji — socialistai buvo prisirengę viskam priešinties, — parašė rezoliuciją, tik dėl tūlių nežinomų priežasčių į Seimą neįnešė. Sulygink, skaitytojau, trijų mūsų rimtų laikraščių paskleistas apie Seimą žinias ir įspėk, kame yra tiesa? Visi trys prieštarauja viens antram ir visi trys, reikia paaiškinti, apsilenkė su teisybe!

Užbaigę Seimą, delegatai padavė vieni kitiems santaikos rankas ir viskas pražydo "pūstu žiedu!" Klystate vyručiai! Delegatai suprato vieni kitų mintis, pas juos, matyt, atsirado noras dirbti, atidėjus partiviškumus į šalį, dirbti vien dėl S.L.A. gerovės. Jai prisiėjo už S.L.A. reikalus ginčyties, tai tas dar nerodo, jog delegatai tarpe savęs neharmonizavo. (Kas-gi bebūtų, jai Seimuosna ar suvažiavimuosna rinktus žmonės su vienodomis pažiūromis? berods tuokart nekiltų ginčai, nebūtų karštų diskusijų; užtat visa būtų sustingę, apmirę, ir tokie žmonės vargiai ką gera galėtų nuveikti. R e d.) Daugelyje klausimų apsireikšdavo tarp delegatų pastebėtina harmonija; paveizdan, renkant apšviesto komisiją iš 67 delegatų už Dr. J. Šliupą tik keturi nebalsavo. XXVI Seimą nekontroliavo nė kraštutiniai socialistai, nė laisvamaniai nė tautiečiai; susirinko Seiman kucpų rinktiniai, suėjo krūvon, namie palikę vaidus, kad rengti Susmui ateitį. S.L.A. sąnariai nebuvo užganėdinti iš dabartinės konstitucijos, taigi kuopos prisiuntė Seiman atstovus konstituciją perkratyti ir pataisyti. Jai Seimas netaisė konstitucijos ant vietos ir tam tikslui išrinko komitetą, tai yra matomos tam priežastys. Ištikrųjų reikia tarti ačiu daugumai delegatų už jų rimtumą: visa, ko kiti gal ir bijojo, įvyko ramiau būdu. Galiausiai iš paties Seimo protokolo matyti galima, kas suvažiavo Seiman; kiek ir kas ten buvo tų įtariamųjų kraštutinių? O kad žiūrėti į Seimą rimtai ir su noru naudingai veikti, jau motoma nors ir iš šio fakto, kurs rodo, jog nebuvo Seimo "kontrolierių": per nominaciją socialistų pastatytasai kandidatas į Seimo vedėjus p. Balčiūnas gavo tik 17 balsų. Jai p. Balčiūnas liko išrinktas Seimo vedėju, tai vien dėlto, kad delegatai geidė išrinkti teisingą ir veļjantį Susmui labo vyrą ir neapsiriko. p. P. Balčiūnas nėra pratęs, kaip pats išsitarė, vesti didelį susirinkimą, bet jis yra tvirtas savo manymuose, teisingas ir veiklus S.L.A. narys, nors jo pažiūros yra socialistiškos. Bet čia ne pažiūrose dalykas.

Pirm atidarysiant Seimą, vakare 5 d. birželio,

delegatai skaitliuje 27 susirinko privatiškoje vietoje ir apkalbėjo Susivienijimo reikalus. Nebuvo ten susirinkimas socialistų, ar kitos kokios partijos; ten suėjo įvairių kuopų pasiuntiniai skirtingų nuomonių. Jie ir nutarė įnešti į Seimą minėtą rezoliuciją. Svarbiausie rezoliucijos punktai: 1) už ką Pildomoji Taryba suspendavo S.L.A. narius? 2) dėlko išmokėjo persikraustymo lėšas centro sekretoriui, o aplenkė kitus spaustuvės darbininkus? Rezoliucija nebuvo Seimui priduta dėlto, kad šie klausimai pasiaiškino Pildomosios Tarybos raportuose.

Rods, gal ir buvo pastangos vieno-kito asmens kreipti Seimą pagal savo norą, bet visa tai buvo vel tui. Paveizdan, tūlas "socialistas" šuktelėjo: atmeskime dabartinę konstituciją, o toliaus visas mūsų darbas eis pasekmingai; nors Seime ir išsiaiškino, kad konstitucijos atmesti negalime, tuojaus naujos neturėdami. Tūlas "tautietis" šnabžda: socialistai geidžia atmesti konstituciją, o mes uždarysime Seimą, ir tokiu būdu užbaigsime su jais reikalus. Jai ir buvo kur pašaliniai slapti darbai, tai buvo iš abiejų šalių, bet gi tiek nežymios tos slapybės ir silpnos, kad jos kenkti negalėjo. Aš turėjau progą dalyvauti su vienu ir su antrais ir už tai pakrikštytas buvau dviem vardais: prisigėrėlis socializmo ir tautiečių šnipas. Beje, "XXVI Seimo delegatas" sako, jog tautiečiai užsilaikė ramiai, o socialistai — ne. Tas iš dalies tiesa. Bet reikia atminti, kad tautiečiai yra ramūs ne iš prigimimo. Juk jie nebuvo ramūs per S.L.A. XVI Seimą. Gi socialialistai yra jauni; jie turi karštą kraują, o vienok jie visi, maž ką teisškyrus, užsilaikė rimtai. Jai kas ir kėlė taip sakant, "lermą", tai buvo vieno-antro klaida, kuriai išteisinimą visados rasime. Gal kėlimu "lermo" vadinama ir tai, kad tūla moteris delegatė nuolatos, ant kiekvieno įnešto klausimo, laikė pakėlus abi ranki; vienoj rankoj gabalas popieros, antroje — pašelis; ji, rodėsi, buvo užsigėidusi parašyti ilgą Seimo historiją. Aš nevadinčiau to kėlimu "lermo": greičiau nemokėjimu laikytis susirinkime, arba noru būtinai kalbėti, ar kur reikia, ar nereikia. Rašydamas šį straipsnį, norėjau išreikšti savo pažvalgą apie pastarąjį mūsų Seimą ir klaidas mūsų spaudoje. Nėra abejonės, kad ten kur reikia mūsų didžiama jau moka žiūrėti į visuomenės dalykus. Jai kur įvyksta klaidos — jos galima atitaisyti. Iš klaidų pasimokiname ir ateityj jų, tur būt, nebekartosime.

XVI ir XXVI Seimų delegatas

J. Kazakeviče.

Nuo S.L.A. Centro Sekretoriaus.

Jau praslinko pilnai pusmetis, kaip inėjo į galę

nauji įstatymai, bet mes dar toli gražu nuo tvarkos, kokios tie įstatai nuo mus reikalauja.

Taigi, broliai, S.L.A. nariai ir kuopų viršininkai, meldžiu aš jus, kad padėtumet man tuos dalykus priversti prie tvarkos: aš vienas, be jūsų pagalbos, negaliu to atlikti.

Štai mėnuo-kitas, ir prisiartins antro pusmečio galas; man reikės išduoti metinis raportas į valstijų "Insurance Commissioner departamentus", o čia truksta daugelio senųjų narių apreiškimų (declarations), be kurių nėra galima užvesti tam tikros kningos. Užvedant tokias kningas, bus nemenkai darbo, nes kiekvieno nario apreiškimas turės būti atidžiai peržiūrėtas, įtrauktas į kningas ir t.t. Todėl visi, kurie lig šiam laikui dar neišpildė minėtų apreiškimų (blankos No. 11), malonėkit tai padaryti ir kuogreičiausia mums prisijusti.

Kuopų viršininkai, gavę nuo centro sekretoriaus narystės paliūdijimus, būtinai turi atiduoti tam kam tas paliūdijimas yra išduotas, ir, atiduodant, ant paliūdijimo būtinai turi pasirašyt tas, kam paliūdijimas yra išrašytas, akyveizdoje kuopos pirmininko ir užrašų raštininko, kurie turi savo parašais paliūdyti. Dedu šią pasargą dėlto, kad esmi persitikrines, jog mūsų kuopų viršininkai išduoda narystės paliūdijimus be jokių parašų. Atsitikus mirčiai, darosi keblumai išmokėjime pašalpos. Tad prisilaikykite įstatų, o tvarka pati įvyks ir iš to paskum visi galėsime pasidžiaugt.

S.L.A. Sekr. *A. B. Strimaitis.*

Kas link Protokolo XXVI-to S.L.A. Seimo.

Tilpus "Tėvynėje" 26-to S.L.A. seimo protokolui, pasirodė, jog X sesijos §10-as ne taip užrašyta, kaip seimas nutarė. Protokole užrašyta šiaip: "Apie "Tėvynę" nutarta didžiama visų delegatų prieš tris, kad sąnariai turi mokėti už "Tėvynę" po 7 centus ant mėnesio, kas įvyksta nuo 1-mos dienos liepos 1911 metų, ir "Tėvynė" bus siunčiama tik po 1 egz. šeimynai, priklausančiai į Susivienijimą".

Mes žemiaus pasirašę, 23-čios kuopos delegatai, būdami seime, supratom, kad apie "Tėvynę" buvo nutarta šiaip: "Tėvynė" bus siunčiama tik po 1 egz. šeimynai, priklausiančiai į Susivienijimų, ir tik vienas sąnarys iš šeimynos mokės už "Tėvynę".

Todėl mes reikalaujame, kad seimo sekretorius tą klaidą atitaisyty.

*Stasys Gegužis, Marė Valaitienė,
Jurgis Anseravičius, Ad. P. Tabaras,
F. V. Balčiūnas, Kazys Norkevičius,
Konstantas Bubnys, J. A. Byla.*

NB. Nė aš, nė seimo delegatai, kurie išklaušė ir priėmė protokolą, nepatėmijome, jog šiame straipsnyje minėtoji pasarga buvo apleista. Ištikrųjų seimas nutarė, kad "Tėvynė" bus siunčiama tik vienam sąnariui šeimynoje, priklausančioje į Susivienijimą, ir tik tai vienas tokios šeimynos sąnarys mokės už organą į Sus-mo Išdą kas mėnuo.

I-as Seimo Sekretorius

V. K. Račkauskas.

Ačiu.

"Paramos" vardu tariau širdingą ačiu Susivienijimui Lietuvių Amerikoje už malonų paskirimą 50 dolarių besimokinantems Europoj mūsų moksleiviams, susitelkusiems "Paramos" draugijon.

"Paramos" įgaliotinė

M. Jurgelionienė.

Chicago, liepos m. 1911 m.

Vienas didžiųjų mūsų priešų.

Lietuviai savo praecityje turėjo daugybę priešų. Laikams bėgant, nusikratėme daugelio jų, tik vienas, bet didžiausias, pasiliko. Kalbama čia apie *alkoholį*. Tas tatai priešas taip giliai ileido šaknis į mūsų gyvenimą, kad didelė mūsų tautos dalis serga baisia liga, vardu girtybė, girtuokliavimas.

Kas tai yra alkoholis? Yra tai nuodinga ir svajinanti dalis, kuri randasi visuose stipriuose gėrimuose; vienuose mažiau, kituose daugiau. Paveizdan, degtinėje alkoholio yra nuo 49 iki 96%; vynas turi jo nuo 10 iki 20%; alus — nuo 4 iki 8%; o jai kuris geras alūdaris įdeda kiek tabakos lapų, tai greta kelių procentų alkoholio tame alūje rasime dar ir nikotiną, kitos rūšies nuodus; kaip kartais lietuviai alūdariai padaro tokias "baikas". Alkoholis — tai nuodai. Ištyrti gali kiekvienas; alkoholis lengvai nužudo mažyčius gyvūnėlius; kenksmingai veikia ir ant augmenų. Net žmogų lengva yra nužudyti alkoholiu. Gana yra suaugusiam žmogui įleisti po oda dvi stiklini degtinės — jau tokiam ponui gali skambinti varpais; nebeišsipagirus.

Pasakysit, kad tas negali būti. "Kitas, sakysit; išmaukia ir keturias stiklines, bet gi nemiršta, dar štukas laido".

Taip yra. Mat, paėmus degtinės vidun, par gerkle, pilvan, ji nustoja kiek stiprumo, nesa ne visos jos dalys patenka į kraują; vienok, nors nuodų spēka kiek ir sumenkėjo, mažesnė liko, nuodai pasiliko, ir pamaži, palengva veda sveikatos ardymo ir naikinimo darbą. Net-gi ir mažai tegeriant, bet tankiai, taip-pat kenkia; tą užtektinai jau priparodė mokslas; žinoma, ne taip labai ir ne taip greit, kai geriant visada po daug. Kiekvienam, kas kiek protauja, kiek nors blai-vai žiūri į save ir savo kaimynus, bus aišku, jog alkoholis yra didžiausias mūsų priešas.

Teisingai pasakė vienas girtuoklystės priešas:

"Girtuoklis, sakė jis, yra pamašus tam, kuris save nusižudo. Tarpe tų dviejų žmonių toks tėra širtumas, kaip beviltys nusižudėlis atėmė sau gyvastį staiga, ilgai nelaukdamas; gi girtuoklis — pamaži, lėtai, tartum nori gerai prisiziūrėti, kaip jo kūnas nyksta, protas silpsta ir jis pats eina kapinių linkui.

Alkoholis pirmučiausia pažeidžia žmogaus skilvį. Degtinė apdegina skilvyje tam tikras gromuliavimo daleles, kurios, su laiku, visai apmiršta ir atpuola nuo skilvio šonų; prie tokių aplinkybių žmogaus viduriai nevirina, atsiranda taip vadinamas seilėgeris, raugė-

jimas, vidurių užkietėjimas, ar žyvatavimas. Tai vienas belieka žingsnis prie chroniško, arba nuolatinio, kataro skilvio, o paskui ir žarnų.

Beto alkoholis atsiliepia ant kepenų. Kepenos pas šiaip žmogų negirtuoklį, privalo būti ir yra minkštos. Pas žmogų, turintį artimą pažintį su kumušnapseliu, kepenos sukietėja nei lenta ir labai pasididina; priegtam nesykį pačiuose viduriuose prisirenka daug vandeningų skjstimų. Mūsų kūnas nuolatos mainosi; mainos išdalis ir tai iš didžiausios, par vidurius, kraują; nereikalingos, sunaudotos dalelės yra išmetamos laukan visokiais keliais ir keleriopais būdais; bet išmestų dalelių vietą turi užimti naujos. Jas kūnas gauna tai iš oro, tai iš šiaip maisto. Paimtas į vidų maistas patenka į skilvį, kur reikalingos dalys yra sunaudojamos, gi netikusios — išmetamos. Tad iš tų reikalingų dalių pasidaro kraujas ir tą darbą atlieka mūsų kepenos. Aiškus tatau dalykas, kad, jai kepenos yra sukietėjusios ir neveiklios, tas darbas nėra atliekamas kaip priguli.

Mūsų kraujas susideda iš tam tikrų labai smulkių kamuolėlių. Pas žmogų, vartojantį svaiginančius gėrimus, tų kamuolėlių skaitlius greitai eina mažyn; tokiu būdu organizmas netenka kraujo, žmogus eina silpnyn ir menkyn. Kraujo cirkuliacija, kaip žinome, surišta yra su širdimi; tatau alkoholis kenksmingai atsiliepia ant širdies.

Negeriausiai veikia tie nuodai ir ant inkstų, par ką ir šlapinimos yra netvarkus; žmogus apserga inkstų uždegimu; pas jį ištinsta visas kūnas, o labiausia oda ant veido. Kenksminga alkoholio veikmė pasiekia ir plaučius. Alkoholio garai su kvapu pasiekia plaučius ir užnuodija plaučių dirksnelius. Todėl girtybė, galima pasakyti, yra džiovos motina. Daktarai aprakavo, kad iš 100 džiovininkų 64 ligoniai prieš apsirgsiant daug vartojo svaiginančių gėrimų.

Tomis "negerovėmis" dar neužsibaigia kenksminga alkoholio veikmė ant kūno. Ji dar toliau siekia. Ji pasiekia brangiausį ir didžiausį mūsų organizmo dalyką, tai yra smagenis. Smulkios ir labai opios smagenų dalelės daug greičiau yra alkoholio nuveikiamos, negu kitos, tik ką išrokuotosios kūno dalis, k. a. skilyis, kepenos, inkstos, plaučiai ir širdis. Kas dar baisiausia, tad tai, kad geriantis pats nepajunta, kaip jo smagenis ein silpnin, jis nebegali gerai galvoti, jo supratimas sumenkėja, kitaip sakant, jis iš protingo žmogaus virsta neprotingu galviju.

Ne vienas sako:

— Kaip išsimetu burną — kitą, tai, bra, tuojaus kitaip pasijuntu! Ir drąsos daugiau, ir rūpesčius pamirštu!

Tiesa, drąsos gal ir atsiranda daugiau, bet retai toji drąsa veda žmogų prie gero darbo. O kad žmogus pamiršta rūpesčius — tad jam dar blogiau dedasi. Paveizdan, turi kokį nors nesmagumą, ar tai bėdą, ar tai kokį širdgėlą. Jai blaivai apsvarstai savo padėjimą — tad tankiai surandi kelius, kuriais gali iš bėdos išsipainioti. Gi kuomet išsigeri — e, tai jau pagalam! Išsigeręs žmogus ir jures-mares perplauktų

— tai ką jam reiškia kokie ten rūpesčiai? Jis nieko nepaiso, į nieką nežiūri: bile jam pačiam linksma! O kaip iš vargo išbristi, kaip sau nelaimėje palengvinti — tas jau neberūpi!

Nelaimingiausiai sutvėrimai yra tokie žmonės, ką "šnapse" jieško išėigos iš nelaimių. Jai pas tokį žmogų guli ant mirtino patalo mylimoji pati ir alksta mažyčiai kūdykėliai, tai jis, vietoj pridaboti ligonį, apžiūrėti kūdykius, "tručija kirmelę" kur pas "barą" ir verkšlendamas, girtu balsu, pasakoja savo draugams apie bėdą-vargelį! Toks žmogus, netekęs darbo, ne taip greit eis jo pasijieškuotų, kaip nureplens į "saliuną" pastypsoti ir iškaulyti nuo savo draugų vieną kitą stiklelį. Teisybė, čia, mūsų tarpe, nėra taip jau bėdny žmonių, kad ir darbo netekę neturėtų iš ko išsimesti; bet vienur kitur pasitaiko nelaimingi basakojai, pagatavi netik savo gėdą ir šeimynos gerovę sukisti smuklininkui į kišenių, bet ir dušią pragertų už stiklą gero šnapso. Yra ir tokių, kur nebus!

Kad alkoholis užmuša žmogaus protą — apie tai nėra reikalo daug kalbėti. Net ir tūli jausmai pas žmogų nusilpnėja nuo degtinės tvaiko. Nesykį prisieina matyti, kaip girti pešasi. Juk jie taip tvoja vienas kitam par visus galus, kad net dulkės ruksta — o vienok jie nejunta skaudėjimo. Dar vaikišcias būdamas mačiau, kaip mūsų bažnytkiemį pešėsi du broliu. Vyresnyšis permušė jaunesnįjį ant žemės, greitai nusitraukė nuo kojos ilgą batą su gerai apkautytu padu, ira pradėjo jaunesnįjį brolių mušti par galvą. Davė tiek, kiek norėjo, ir tai stenėdamas ir pasišokėdamas. Maža kas tą mušį matė: jiedu susipešė savo kieme iš turgaus sugrįžę, ir arklius vesdami į staldą. Ant rytojaus mės vaikai klausėme jaunesnįjį su aprišta galva didvyri:

— Ką, Petrai, ar skaudėjo, kaip brolis mušė?

— Kur ten velnio, skaudės? Tik užė. Jis duos batų, o čia galvoj žust! ir suūzia! Bet gi aš jam nedovanosiu! perskelsiu jam gyvatei, galvą!

— O jai įkiš į turmą? — paklausėm.

— Tiek to, bet jam nepraleisiu dykai. Kiaulė, šešias skyles galvoje padarė!

Matote, žmogus gavo šešias skyles galvoje ir jam nebuvo skaudū! Na, o pabandytum jam išrauti vieną plauką, kuomet jis nėra girtas, ar jis nepajus? Jai degtinė užmuša jausmą visai, tai ką gi besakyti apie protą? Tas jau yra dingęs pas girtuoklį ant žmžių. Ir su žvake nesurasi, kad ir vidurdienyj jieškotum!

Daugelis girtaujančių gauna sumišimą. Daktaras-profesorius Mieržejevskis aprakavo, kad iš 100 pamišėlių 42 pamišo nuo vartojimo degtinės ir kitų gėrimų.

Aiškus yra dalykas, kad, kuomet neveikia žmogaus protas, — neveikia ir jo gėda, kaip lygiai ir savoka. Per tai pasigėrusiam žmogui nieko nereiškia apsilankyti į kokį paleistuvystės vertepą, kur užsikrėčiama įvairiomis slaptomis ligomis. Nors ir mūsų Lietuvoje — kiek tai esame jaunų žmonių, sergančių įvairiomis "pragaro rauplėmis". O iš kur jie tas

ligas įgavo? iš paleistuvavimo! Prie paleistuvystės-gi juos privedė degtinė.

Tarč daugelio baisių pasekmių nuo vartojimo degtinės, reikia pažymėti svarbiausias:

1. Alkoholis padaugina žmonių mirtinumą.
2. Kur daugiau vartojama svaiginančių gėrimų, ten ir žmonės labiau yra linkę prie nedorų pasielgimų.
3. Girtuoklystė pereina nuo tėvų ant vaikų.
4. Girtybė naikina žmonių gerovę.

Alkoholis padaugina žmonių mirtinumą. Vartojimas svaiginančių gėrimų taip kenksmingai atsiliepią ant žmonių sveikatos ir amžiaus, kad susitrupina ir abelnas tautos amžius. Tą kuoaškiečiausia mums paliūdyja ir tai, kad niekur mirtinumas nėra taip praplatinęs labai, kaip tarpe smūklininkų, t. y. tų, kurie užlaiko smukles ir kurie pardavinėja svaiginančius gėrimus. Anglijos apdraudimo kompanijos praparo, kad negeriantie žmonės daug ilgiau gyvena už geriančius. Paveizdan iš 1000 negeriančių žmonių 65 metų amžiaus susilaukia 590; gi iš 1000 geriančiųjų tiktai 453, t. y. ant 137 mažiau. Ir čia, Amerikoje, lietuviai gerai žino, kad jai "saliūno" savininkas, ar "bantenderys" apsidraudžia (insišiurina), tai jis turi mokėti premijos daugiau už šiaip žmogų.

Beto yra žinomi faktai, kad, pakol apsidraudimas nebuvo taip sutvarkytas kaip šiandiena, vienas kitas "saliūno" savininkas padarydavo sutartį su koku nors "basakoku-bomu" ant sekančių išlygų: basakojis užrašo saliūnininkui visą "insurance", gi už tai saliūnininkas apmoka į kompaniją premiją, valgydina sava "klijentą" ir duoda gerti, kiek tik dūšia nori. Juo daugiau toks basakojis išgeria, juo saliūnininko veidas darosi linksmesniu. Kur ne? Į du-tris metus beprotiško gėrimo basakojis "užverčia kojas", o saliūnininkas paima už jį kelis tūkstančius! Puiki afėra, ir tikras uždarbis ant žmogaus gyvasties. Jau iš to matosi, kad gėrimai nepailgina amžių, bet sutrupina.

Vienoje tik Maskolijoje 1905 metais prirokuota 72.541 žmonių, sergančių aštriu ir chronišku užsinuo dijimu alkoholiu, tai yra beveik 49 žmonės iš 1000 gyventojų. Prie to reikia atminti, kad bent du sykių tiek buvo ligonių, apie kuriuos nežinojo niekas ir kurių neužregistruota. Abelnai imant Rosijoje kas metas miršta nuo nusigėrimo 6000 žmonių. Kitaip sakant, iš milijono žmonių miršta nuo nusigėrimo apie 50 žmonių; tuotarpa Vokietijoje ir Prancūzijoje tik apie 12. Beto kiek tai yra visokių nelaimių, ištikusių žmones dėlto kad jie buvo girti. Taip vienais tik 1895 metais Rosijoje nuo nusigėrimo pasimirė 5.895 žmonės; paskendo girti būdami 9.165; numirė nuo žaizdų, gautų peštynėse pasigėrus 3.277; užsimušė nuo uolimo 11.658; sudegė girti būdami 1.530; numirė nuo plyšimo širdies dėlėi persigėrimo 1.252; nusizudė girti būdami 1.883. Iš viso 28.760. Ir tai vienais tik metais.

Tos skaitlinės aiškiai parodo, kiek nelaimės atneša žmonėms degtinė. Tik reikia stebėtis, kaip žmonės

iki šiam laikui neapsiziūri ir kodėl jie nevaro nuo savęs tą baisią šmėklą.

Ir statistika parodo, kad alkoholis naikina sveikatą, trumpina ne tik pavienių žmonių amžių, bet ir visai tautai neša pragaištį. Paveizdan, statistika iš 1905 m. parodo, kad Prancūzijoje vyno padaryta 1.710.900.000 galonų (Monitour Vinicole); daugiausia negu kur kitur pasaulėje. Nėra abejonės, kad iš Prancūzijos daug gėrimų yra išvežama į kitas šalis; bet gi ir suvartojama ant vietos neapsakomai daug. Ant vieno prancūzo prisieina kas metas 16.14 litrų gryno alkoholio. O kaip stovi gyventojų skaitlius? XIX šimtmečio pradžioje prancūzų buvo 27% visų Europos gyventojų; to pat metšimčio pabaigoje — vos 12%. Paveizdan 1908 m. gimimų buvo 792.000. 1909 metais tiktai 770.000; nuo 1815 m. Pr. priaugo gyventojų 3 000.000, gi Vokietijoje — 30.000.000. Gi alkoholio suvartojimas ne tik nesusimazino, bet pasidaugino tris kartus.

Girtuoklystė pereina nuo tėvų ant vaikų. Tas atsitinka visai tiesioginiu būdu: girtuoklio tėvo vaikai tik ir gali būti girtuokliais. Anglijoje ir Amerikoje iš 100 girtuoklių 50 yra gimę iš tėvų girtuoklių; Paryžiuje gi — iš 100 yra 80. Bet maža to, kad girtuokliai tėvai gimdo girtuoklius vaikus. Jai vaikai nevirsta girtuokliais — tai visgi jų ateitis yra apverttina. Iš tokių tėvų gimsta ligoniai vaikai: mažakraujai, silpnapročiai, žemi, su puolančiomis ligomis, žlėbi, apykurti ir t. t. Kiekvienas žmogus, kurs geria, ar girtas susieina su moteriške, užsitraukia ant savės baisesiają dėmę: jo vaikai, suaugę ir sužinoję, kad tėvai yra jų nalaimių ir nesveikatos priežastis, prakieks tokius tėvus! Ir turės tiesą tai padaryti.

Girtybė naikina žmonių gerovę. Nežinau, ar reiktų daug apie tai kalbėti. Žinoma, skaitlinės mums tą dalyką daug geriau paaiškintų, negu žodžiai. Tad ir pažvelgkime į jas. Gaila tik, kad negalime surankioti skaitlines iš teismų, kur mūsų žmonės užsimoka baudas už peštynes ir visokius kitus prasikaltimus priešais viešą tvarką, kurių dasileidžia tiktai pasigėrę. Bet tam dalykui nelabai daug ir skaitlinių tereikia. Patįs galime tēmyti, kad šventvakariais ar subvakariais policijos vežimai tik ir bogina mūsų brolius darbininkus į šaltąją. O už ką? Už peštynes. Ko pešėsi? Taip sau, pasigėrė ir pešėsi!

Gi skaitlinės iš kitų apsireiškimų papasakoja mums begalo daug.

Paveizdan, kiek lietuviai išgeria degtinės vienoje tik Kauno rėdyboje?

1901 m.	už 3.242.156 rub.	15 kap.
1902	3.647.572 r.	95½ k.
1903	3.716.063 r.	12½
1904	3.652.975 r.	98½
1905	3.631.591 r.	29 k.
1906	4.537.374 r.	47½
1907	4.556.129 r.	37½

Kitaip sakant, septynių metų bėgyje vienos tik Kauno rėdybos gyventojai pragėrė 27.013.863 rublius 35½ kap.; kokia tai milžiniška suma iš tautos turto

praleista yra ant to, kad tautą kūniškai ir protiškai naikinti ir silpninti! Tai tik Kauno rėdyboje tas matoma: Kur dar Vilniaus, Suvalkų ir Gardino? Ten ir-gi negeriau.

Tos skaitlinės gal neužtektinai mums parodo, kaip abelnai girtybė yra prasiplatinusi pasaulėje. Kad mes, lietuviai, geriame daug, kad mūsų užlaikoma yra daug daugiau "saliūnų" negu apšvietos įstai-gų — tai yra kiekvienam žinomas dalykas. Čia Ame-rikoje, rasime net tokias vietas, kur gyvena 8 lietuvių familijos ir užlaiko 4 saliūnus! Užsuk į kokį tirsčiau lietuviams apgyventą miestą. Ką pirmučiausia pamatysi? Lietuvišką Hotelį! Karčiamą! Užeigą! Ir niekas nekovoja su tuo bjauriu ir prapultin vedančiu ap-sireiškimu.

Laikas būtų mums suprasti, kad lietuviai greta kitų priešų, kokie jie nebūtų, jai yra, turi vieną di-džiausį — svaiginančius gėrimus. O kad su tuo prie-šu reikia kovoti — tai ir kalbos nėra. Tą kovą vesti nebūtų sunku. Tam patarnaus ir laikraščiai, ir mū-sų inteligentija, mielai sutiks skaityti prelekcijas apie alkoholį ir jo kenksmingumą. Galų-gale Kauno Blai-vybės Draugija yra išleidusi geras kningutes šiame klausime, tad ir tas kningeles beplatinant galima daug gero padaryti.

A. B. C.

Nuo Redakcijos. "Tėvynės" redakcija pritaria šiam straipsniui ir iš savo pusės bandys, kiek galėda-ma, tankiai agituoti prieš girtavimą. Neabejojama, jog ir "Tėvynės" korespondentai prisidės darbu. Kad turėti kiek žinių apie tą dalyką, šiuomi kviečia-mi yra visi, kas tik pritaria šiam klausimui, siųsti "Tėvynės" žinias iš lietuviškų kolonijų apie tai: ar žmonės labai geria, kiek rokuojama lietuvių ir abelnai kiek gyventojų mieste; kiek yra saliūnų iš viso, kiek saliūnų laiko lietuviai, ir t. p. Iš tų žinių redakcija bandys skaitlinėmis parodyti "Tėvynės" skaityto-jams, ar ir kaip reikia kovoti su girtavimu.

Kur pilki debesiai.

Suskilo banga ir išbarstė perlus

Ant dailiai žaliuojančio pamarės kranto;

Prašvito nūnai apsiniaukęs dangus—

Retai tokios valandos širdį atlanko.

Pasklido perlai ant žaliosios žolės,

Lyg ašaros gailios, lyg ryto raselė—

Gi iš pajūrio žydinčio ziedo gėlės

Nuoga ir basa pasikėlė mergelė...

— Kur eini, mergele, be rūbų visai?..

Dar žmonės tave gal užmušt akmenais.

Tiesa — tu skaisti ir dabos nežinai,

Bet žmonės — apdaigstė jausmus akstinais...

Ne grožei yr' žemė — čia nēr' tau namų—

Jos rūmas — tarp žvaigždžių, kur paukščių

(yr' kelias...

Ne grožei yr' skirti kampeliai jausmų...

Tad skrisk į tą šalį, kur mirksi žvaigždėlės!..

Manin pažiūrėjo mergelė graži,
Liemuo jos, lyg jūros, tik blizga ir žėri,
Pažvelgus' į dangų, pakilo, skaisti,
Ir ten, beribėj' tolumoj', pasinērė...

Menkutis.

L. N. Tolstoj.

Prisikēlimas.

(Romanas).

Vertė Karolis Vairas.

PIRMOJI DALIS.

Nechliudovas, atplėšęs kvepiantį laišką, kurį jam atnešė Agrafena Petrovna, pradėjo skaityti:

"Atlikdama priimtą ant savęs pareigą būti jūsų atminčia, — buvo rašoma ant lakšto pilkos storos po-pieros su nelygiais kraštais, aštriu, bet plačiu raštu: — primenu jums, kad jūs šiandieną, 28 balandžio, tu-rite būti prisiekusiųjų teisme ir todėl jokiū būdu ne-galite važiuoti su mumis ir Kolosovu paveikslų žiū-rėtų, kaip jūs, paprastu lengvamanio būdu, vakar ža-dėjote; a moins que vous ne soyez dispose a payer a la cour d'assises les 300 roubles d'amende, que vous vous refusez pour votre cheval, už tai, kad ne-pribuvote laike. Aš atsiminiau tai vakar, kaip jūs buvote jau išėję. Tad nepamirškite.

Kuningaikščiutė M. Korčagina.

Iš antros pusės buvo pridėta:

"Maman vous fait dire que vorte couvert vous attendra jusqu'a la nuit. Venez absolument a quelle heure que cela soit.

M. K."

Nechliudovas susiraukė. Raštelis buvo tai tąsa to gudraus darbo, kurį dirbo aplink jį jau par du mė-nesiu laiko kuningaikščiutė Korčagina; darbo tikslas buvo tame, kad Nechliudovą vis labiau ir labiau surišti su ja nematomais siūlais. O tuomi tarpu, be to bendro visiems pagyvenusiems ir nelabai tejsimylėjusiems žmonėms nerangumo vesti, Nechliudovas turėjo ir ki-tą taip gi svarbią priežastį, dėlai kurios jis, jai jau ir būt nutaręs vesti, nēdrįso tuojaus pasipiršti. Ši prie-žastis nebūvo tame, kad 10 metų tam atgal jis suvi-liojo Katiušą ir metė ją: apie tai jis visai pamiršo ir to nelaikė kliūčia vestuvėms; minėtoji priežastis — tai, kad jis tuomi pat laiku buvo susirišęs su tūla te-kėjusia moteriške; nors tie ryšiai iš jo pusės ir buvo jau pertraukti, bet laikėsi dar iš jos pusės.

Nechliudovas buvo gana bailus su moterimis, ir tas štai jo bailumas iššaukė anoje tekėjusioje motery-je norą jį pavergti. Ta moteris buvo pati bajorvedžio to pavieto, kurio rinkimuose dalyvaudavo Nechliudo-vas. Ir ji tatau įtraukė Nechliudovą į tokius santi-kius, kurie kaskartas vis labjaus ir labjaus jį painiojo ir kaskartas vis labjau stume jį šalin. Išpradžių Ne-chliudovas negalėjo atsispirti prieš pagundą, paskum, jausdamasi kaltas, nebegalėjo pertraukti santikių be jos sutikimo. Štai kur buvo priežastis tam, kad Ne-

chliudovas nesijautė turįs tiesą, jai to jis ir norėtų, pirštis prie Korčaginos.

Ant stalo gulėjo laiškas nuo tos moters vyro. Nechliudovas, pamatęs jo raštą ir antspaudą, paraudo ir tuojaus pajuto savyje energijos pakylėjimą, kas atsiradavo pas jį visada, kuomet tik prisiartindavo koks pavojus. Jo sujudimas buvo bereikalingas: vyras, bajorvedis to pat pavieto, kur buvo Nechliudovo dvarai, pranešė Nechliudovui apie tai, kad geguzės mėnesio pabaigoje paskirta nepaprastasai žemiečių suvažiavimas, ir kad jis kviečia Nechliudovą būtinai atvažiuoti ir donner un coup d'épaule svarbiuose klausimuose apie mokyklas ir kelius, kurie bus pakelti žemiečių suvažiavimui ir kuriems, buvo laukiama, pasipriešins reakcionierių partija.

Bajorvedis buvo liberalas žmogus ir draug su tūlais pritarėjais kovoją prieš užstojusią reakciją; taip ton kovon pasinėrė, jog nieko nebežinojo apie savo nelaimingą šeimynišką gyvenimą.

Nechliudovas atsiminė visas tas kančias, kurias pakėlė dėl to žmogaus: atsiminė, kaip sykį jis manė, jog vyras viską žino, ir rengėsi stoti su juo dvikovon; dvikovoje jis žadėjo šauti oran; atsiminė tą baisią sceną su ja, kuomet ji nubėgo sodnan, pas prūdą, pasiskandintų, ir jis bėginėjo jos jieškodamas. "Negaliu aš dabar važiuoti ir nieko negaliu pradėti iki gaušiu iš jos atsakymą", pamįslijo Nechliudovas. Sevaitė laiko prieš tai jis parašė jai laišką, kuriame pripažino kaltas esąs, pasiryžęs bile kokiais būdais mėtavoti už tą kaltę, ir visus judviejų santikius laikė visai pertrauktais jos pačios labo dėlei. Į tą tatai laišką jis laukė ir negalėjo sulaukti atsakymo. Gal tai ir geras ženklas tame, kad nebuvo atsakymo. Jai ji nebūt sutikusi pertraukti ryšius; tai senai būt parašiusi ar gal ir pati atvažiavusi, kaip ji ir pirma darydavo. Nechliudovas girdėjo, kad ten buvo dabar kažinkokszai oficeris, asistavęs jai, ir tas dalykas kėlė jam pavydą, podraug ir džiugino vilčia pasiliosuoti nuo kankinusio jį melo.

Antras laiškas buvo nuo vyresniojo dvarų urėdo. Urėdas rašė, jog jis, Nechliudovas, turi būtinai pats atvažiuoti, kad užsitvirtinus paveldyboje ir, be to, nuspręsti, kaip reikia vesti ūkis toliau: ar taip, kaip buvo vedamas nabašnikai kuningaikštieni gyvai esant, ar, kaip jau buvo jo patariama kuningaikštieni ir dabar patariama jaunam kuningaikštieniui, — padidinti inventorių, gi visą, valstiečiams dabar dalinamą, žemę išgyventi patiems. Urėdas rašė, kad toks ūkininkavimo būdas būsiąs daug naudingesnis. Prie to urėdas atsiprašė užu tat, kad suvėlino išsiųsti priklausančius kuningaikštieniui, pagal surašą, ant 1 dienos mėnesio, 3 000 rublių. Tie pinigai bus išsiųsti sekančiu pačtu. Suvėlino išsiųsti dėlto, kad jokiū būdu negalėjo surinkti nuo valstiečių, kurie savo nesąžiniškume taip jau ištvirkę, kad, mokesčius berenkant, reikėjo valdžios pagalbos šaukties. Tas laiškas buvo Nechliudovui malonus ir podraug nemalonus. Malonu buvo jausti savo valdžią didelėje nuosavybėje, o nemalonu buvo tai, kad laiškas priminė jam, jog jis

neteisingai valdo žemę, ką jis senai jau buvo permąstęs, ir dar savo jaunystėje jis buvo karštas Herberto Spencerio pasekėjas; o ypatingai, patį būdamas stambus žemės savininkas, labai persiėmė savo padėjimu, kuomet iš "Social statics" persitikrino, jog teisybė nepripažįsta privatinės žemės nuosavybės. Atvirai ir drąsiai, kaip ir pridera jaunam, jis netik kalbėjo tuokart, kad žemė negali būti privatinė keno-nors nuosavybė, ir netik parašė, būdamas universitete, veikalą apie tatai, bet ir ištikrųjų atidavė tuokart muzikams mažą sklypelį žemės (priklausiusios ne jo motinai, bet jo pačio paveldėtos nuo tėvo), nenorėdamas valdyti žemę priešais savo įsitikinimų. Dabarties paveldybos keliais virtęs stambiu žemės savininku, jis turėjo pasirinkti vieną iš dviejų: arba atsisakyti nuo nuosavybės, kaip tai buvo padaręs, 10 metų prieš tai, su 200 dešiatinų, paveldėtų nuo tėvo, arba tylėjimu pripažinti visus pirma gyvavusius jame įsitikinimus klaidingais ir melagingais.

Pirmos išlygos jis negalėjo priimti, dėlto kad, išskyrus žemę, jis nieko neturėjo, kas jį užlaiko. Tarnauti jis nenorėjo, o tuo tarpu jau apsiprato su gražiu ponišku gyvenimu, su kuriuo, jis taip manė, negalėtų persiskirti. Ir neberekėjo, nesa jis nebeturėjo jau tos įsitikinimo spēkos, nė tos drąsos, nė tos garbėgodos ir noro nustebinti, kas jaunystėje jame veikė. Antra puse vertus — jis joku būdu negalėjo atsisakyti nuo tų aiškių ir nepajudinamų prirodymų apie žemės valdymo neteisingumą, kuriuos jis pasisėmė iš Spencerio "Socijališkosios Statikos" ir kuriems puikų patvirtinimą rado jau paskum, daug vėliaus, Henry George'o veikaluose.

Dėlei to tatai urėdo laiškas buvo nemalonus Nechliudovui.

IV.

Atsigėręs kavos, Nechliudovas nuėjo kabinetan, kad paziūrėjus "poviestkan", koku laiku reikia būti teisme, ir kad parašius atsakymą kuningaikštieni. Kabinetan einant reikėjo pereiti par darbavietę. Darbavietėje stovėjo molbertas su apverstu pradėtu paveikslu ir buvo iškabinėti etjudai. Ir tas paveikslas, su kuriuo jis vargo du metu, ir etjudai, ir pati darbavietė — priminė jam, jog jis neturi užtektinai spēkos žengti pirmyn meno keliu; tą jis labai atjautė pastarame laike. Visa tai, jis aiškino sau, paėjo iš par daug jautriai išstobūlintų aistetiškumo jausmų, bet-gi ir tas supratimas nebuvo jam mielas.

Prieš septyneris metus jis apleido tarnystę, nusprendęs, kad jis turi savyje dailininko pašaukimą, ir iš tos meno augštumos jis žiūrėjo į kitus dalykus lyg ir su paniekinimu. Dabar pasirodė, kad jis klydo. Ir todėl žėdnas atsiminimas apie tatai buvo nesmagus. Jis su skausmu pažvelgė į visus dailius prietaisus darbavietėj ir nelinksamas išėjo kabinetan. Kabinetas buvo tai didelis, augštas kambarys, su daugybe įvairių-įvairiausių papuošalų ir daugybe įvairių dalykų, parankumo dėlei šiū surankiotų.

Tuojaus surado didelio stalo dėžutėje, skyriuje *negaišintini dalykai*, "poviestką", kurioje pasakytą

buvo, jog teisme jis turi būti vienioliktoje valandoje. Nechliudovas atsisėdo parašyti kuningaikščiutei apie tai, kad dėkoja už pakvietimą ir pasistengs atvažiuoti pietautų. Bet, parašęs vieną raštelį, sudraskė jį: par daug intymiškas išėjo; parašė antrą — buvo šaltas, lyg įžeidžiantis. Jis ir tą sudraskė ir paspaudė sienoje įtaisytą sagutę nuo varpelio. Įėjo pilku žiuristu pėrsijuosęs nebėjaunas, paniurios išžiūros, nusi-skutęs, su bakenbardais liokajus.

— Meldžiu, pašaukit vežėją.

— Klausau.

— Ir pasakykit — čia laukia nuo Korčaginių — kad dėkoju, pasistengsiu būti.

— Klausau.

“Nepadoru, bet negaliu rašyti. Vis viena, pasimatysiu su ja šiandie”, — pamįslijo Nechliudovas ir nuėjo rengties.

Kuomet jis, jau apsirengęs, išėjo kieman, tai pažįstamas vežėjas, su guminiiais tekiniais, jau laukė jį.

— O vakar, jūs tik ką išvažiavot nuo kuningaikščio Korčagino, — tarė vežėjas, pusiau pasukęs baltoje marškinių apykaklėje savo tvirtą, nuo saulės apdegusį kaklą: — ir aš atvažiavau, o šveicaras, ir sako: “tik-ką išėjo”.

“Ir vežėjai žino apie mano santikius su Korčaginiu”, pamįslijo Nechliudovas, ir neužbaigtasai klausimas, tankiai užimdavęs jį pastaruoju laiku — ar reikia ar nereikia vesti Korčagina — vėl sustojo prieš jį, ir jis, kaip daugelyje klausimų, kurie būdavo jo pajudinami, negalėjo nuspręsti nė vienon, nė kiton pusėn.

Už apsivedimą aplamai buvo, pirmučiausia, tai, kad vestuvės, prašalindamos nereguliariškumą lytiškuose klausimuose, išskyrus namų ugniavietės smagumus, teikė da-gi ir morališką gyvenimą, kaip jis vadino tokį šeimynišką gyvenimą; toliau, kas svarbiausia, Nechliudovas tikėjosi, kad šeimyna, vaikai, įneš prasmę jo gyveniman, kuris dabar buvo tuščias. Tai buvo už apsivedimą, aplamai šnekant. Prieš apsivedimą, pirmučiausia, buvo baimė, bendra nebejauniems nevedėliams, netekti laisvės ir, tolesniai, baimė prieš slaptinę moters esybę.

Už apsivedimą, išskirtinai kalbant, su Missi (Korčaginos vardas buvo Marė; jai, kaip tai paprasta pas žinomo luomo žmones, davė dar ir pramintą vardą) — buvo, pirmučiausia, tai, kad ji buvo geros, taip sakant, veislės ir visame kame, nuo rūbų iki būdui kalbėti, vaikščioti, juokties, skyrėsi nuo šiaip jau žmonių; skyrėsi ji ne kuomi nors išskirtinu, bet “padorumu”, — jis negalėjo surasti kito žodžio tai ypatybei pavadinti ir tą ypatybę jis labai augštino; antra, dar ir tai, kad jinai gerbė jį labjaus, negu visus kitus žmones, tad reiškia, kaip jis sau aiškino, suprato jį. Ir tas supratimas jo, pripažinimas jam augštų ypatybių, liūdijo Nechliudovui apie jos protą, ir teisingumą sprendimuose. Gi prieš apsivedimą su Missi, išskirtinai kalbant, pirmučiausia buvo tai, kad, labai gali būti, galima surasti ir kita mergina, turinti dar daugiau gerų ypatybių už Missi ir todėl labiau verta gauti jį vyrus, ir, antra, tai, kad ji buvo 27 metų am-

žiaus, ir dėlto, tikrų-tikriausia, jau pirma mylėjosi, — ir ši mintis stačiog kankino Nechliudovą. Jo pui-kybė nenorėjo susitaikyti su tuo, kad praeityje ji gėlo mylėti ką kitą, o ne jį. Žinoma, ji nieko nežinojo, kad prisieis susieiti su juo, vienok pati mintis, kad ji pirma galėjo mylėti ką kitą, žeidė jį.

Tatai lygiai tiek pat buvo argumentų prieš, kaip ir už; bent iš savo spėkos tie argumentai buvo lygūs, ir Nechliudovas, pats iš savęs pasijuokdamas, vadino save Buridano asilu. Ir vis-gi buvo tuo asila, nesa nežinojo prie katro glėbio eitina.

“Pagaliaus, negavus atsakymo nuo Marijos Vasiljevnos, bajorvedžio moters, nepabaigus visiškai su tuo dalyku, aš ir negaliu nieko pradėti”, tarė jis sau.

Jam buvo malonus šis supratimas, jog jis gali ir privalo tęsti dalyką toliaus.

“Tačiau, aš visa tai apmąstysiu paskum”, tarė j save, tyliai privaziavęs asfaltu dengtu keliu prie teismo rūmo.

“Dabar reikia sąžiningai, kaip aš visada darau ir laikau darytinu, atlikti visuomeniškos pareigos. Priegtam tas tankiai esti ir interesinga”, pasakė j save ir įėjo, aplenkęs šveicarą, į teismo priemenę.

Lietuviai Amerikoje.

Chicago, III.

Birželio 15-tą d. 1911 m. Didžiamjame Auditorium'e atsibuvo jubilėjinis koncertas paminėjimui 25-kių metų gyvavimo Amerikos Muzikališkos Konservatorijos (American Conservatory of Music). Po draug užsibaigė ir metinis kursas muzikos mokinių. Šį vakarą svečiai galėjo pasiklausyti garsių kompozicijų tokių muzikų, kaip tai; von Weber, Chopin, Mozart, Tschaikowsky ir kitų. Programą išpildė solistai, pianistai, smuikotai ir dainininkai, pritariant orkestrai, susidedančiai iš 50 ypatų. Susirinko bėnt keli tūkstančiai žmonių. Solistai savo užduotį atliko labai pasekmingai; publika dėkavojo gausiu delnų plojimu. Pasibaigus muzikališkam programui, estradą užėmė įvairių muzikos skyrių mokiniai, nuo pirmamecių iki Degree Bachelor of Music. Mr. John J. Hattstaed, konservatorijos prezidentas suteikė diplomus 185 iems mokiniams. Šiame dideliame muzikos mlytojų skaitliuje buvo du lietuviai: panelė Antigona M. Dunduliutė, gavusi paliūdijimą mokytojos piano ir p. Antanas S. Pocius, kuris gavo diplomą Collegiate (piano, counterpoint and composition). Reikia priminti, pad panelė A. M. Dunduliutė ir p. Pocius pirmutiniai iš Chicagos lietuvių padarė pirmą žingsnį prie muzikos. Ir jiedu žada lavintis ir toliaus iki užbaigs muzikos augštesnį mokslą. Miela yra išgirsti, jog mūsų jaunuomenė žengia prie savo tautos būdo, o poetai mūsų tautą pavadino duinų tauta. Tik kasžino ar tų dviejų ne permažai dėl Chicagos lietuvių, kurių yra apie 40 tūkstančių? Gal mūsų poetos apsiriko? Kodėl-gi nedainuojam visi? Ištikro dainuokim visi! Juk daina, muzika — tai yra kaip ir viena, to-

dėl mokinkimės jų!

Kuom užsiima mus priauganti jaunuomenė ir prie ko ji kartais verčiama esti? Jai ko mokinasi, tai tankiausia per prievartą; prie visoko yra atšalusi, tobulusių jausmų šavyje auklėti nebando. Dėl paveizdos paimekime nors ir pirmutinę Lietuvių Konservatorią. Iš visų Chicagos lietuvių konservatorių lankė apie 40 žmonių ir tai vienintėlėje mūsų tokios rūšies įstaigoje, kurią mes turėtume užlaikyti, lankyti ir gerbti, kaip mūsų dailės žinyčią. Mes, lietuviai, atsizymime gabumu, bet podraug atsizymime, tur būti, ir tingumu ir apsileidimu. Paklausčiau, kuris tėvas ar motina nepasidžiaugtų savo kūdikiu, kuris, sugrįžęs iš mokslainės suskambintų pianą ar pagriežtų ant šmuiko, ar kokio kito muzikališko instrumento? Toks vaikelis praleistų laiką lavinimėsi ir visuomet būtų po tėvų akių, nebėgtų išdykauti ant gatvės, kur nesykį vaikus nelaimės išrinka. Tatai apsidairykim aplinkui, ar mes viską turim ko mums reikia. Reikia mums dailininkų, reikia mums muzikos, reikia dainos: todėl šelpkime augančią gentkartę, leiskime ją mokslan, o mes, jaunuomenė, mokinkimės.

K-nu D-te.

Ketchikan, Alaska.

3-čią d. liepos p. Kraučunas, perdėtinis Suvienytų Valstijų Imigracijos Skyriaus No. 20, antrą dieną liepos išvažiavo į Washington'ą pasirodavytų su vyresniu komisionierium kas link ateivių reikalų Alaskoje.

p. Kraučunas yra tas pats, apie kurį lietuviški laikraščiai nesėnai pranešė, jog jis ketas atsisakyti nuo vyriausybės darbo ir manas apsigyventi tarp lietuvių ir darbuoties, kaip advokatas.

Atlikęs reikalus Washington'e, Kraučunas atsilankysias New York'e ir Brooklyn'e, ir apsistosias pas savo draugą p. V. F. Jankauską, 265 Berry St., Brooklyn, N. Y.*) Čion jis ketinas pasilikti nuo penkioliktos d. iki pabaigai liepos m. Nebus prošalį pranešt visuomenei, kad p. Kraučunas yra mitrus advokatas, ir jau atsizymėjo persekiojimu ir nukaltinimu (conviction) uoliausių "latrų" už laužymą įstatymų.

Dee.

Wilkes-Barre, Pa.

Darbai šiuom laiku pradėjo aptilt ir dirbam tik po 3 dienas į savaitę. "Karčiamų" lankytojai turi laiką įvalias. Buvo jau kelios bylos už muštynes ir paleistuvystę. Žmoneliai moka į aldermanų kišenę po kelis dolarius. Šiaip nuo 1 iki 15 d. liepos buvo 6 lietuvių bylos už tą patį. Turime čia viešą kniginę, bet kas tau! reikės kam eit! geriaus į smuklę, ir ten gauti kam makaulę perskelti. Bjaurus apsileidimas mūsų žmonių!

Dr-stė D.L.K. Vytauto 15 d. vasario nutarė įdėti langą naujai murinei bažnyčiai, kurią lietuviai stato. Jau įdėtas. 18 d. birželio par susirinkimą komi-

*) p. Jankauskas išvažiavo ant vakacijų ir grįš tiktai apie 1 d. rugpjūčio. Red.

tetas praneša, jog įdėjo langą su paveikslu "Voiso su teri bery" (? Red.), o ne su paveikslu D.L.K. Vytauto, kaip buvo nutarta, ir kaip skamba protokole. Pusė komiteto — laisvi vyrai ir jie nesirašo ant banko kningų, nes dalykas nėra atliktas pagal dr-stės norą. Tad bent-reikės išėmus šį langą įdėti Vytauto paveikslas, nes antraip nebus galima priversti komitetas išimti piningus iš banko ir užmokėti už langą.

4 d. liepos anglų Sociajalistų Partijos atstovai turėjo čia susivažiavimą, kad pastačius savo kandidatų šio rudens rinkimams, kuomet tai bus didžiausie rinkimai Luzernes pav., nesa prisidėjo naujų office'ų. Į kandidatų tarną įėjo ir lietuvis, p. Jonas G. Alenkas ant "Record of Deeds".

Visi lietuviai privalo balsuoti už jį, kaip už savo tautos vyrų ir gerai žinantį tuos dalykus.

Strauss.

Wilkes-Barre, Pa.

15 dieną liepos 2 val. po pietų traukinys užmušė Juozą Kloklį 24 m. amžiaus, antri metai kaip Amerikoje, 7 mėn. kaip yra vedęs, laisvų pažvalgų.

Išėjo jis rinkti mėlynių (uogų) Woyoming kalvose. Grįždamas namol, užėjęs ant rėlių, pamatė traukinį ateinant nuo kalno; pasitraukė į šalį, tik staiga iš antros pusės atbėgo kitas traukinys ir sutrynė jį. Berods skambinta ir švilpta, vienok Kloklys to viso negirdėjo.

Velionis priklausė į Darbininkų Kliubo Draugystę Plymouth'e, Pa.; paliko jauną moterį dideliame nuoliūdime.

Strauss.

Iš visur.

Gaisrai Rosijoje. "Birž. Vied." No. 135 padėjo įžangos straipsnelį, užvardintą "Dega Rosija". Baisus užvardijimas ir baisios ten skaitlinės. Štai nuo 25 geg. (s. st.) per savaitę sudegė 389 valstiečių sodybų su visu turtu, 507 miestų sodybų, 1 malūnas su miltų ir grūdų sandėliu, 1 salado bravaras, 1 laivas. Žmonių sudegė 59, sunkiai sužeista 3. Kitą savaitę sudegė 1 tūkst. 118 valstiečių sodybų, pabirkas, laivas su 64 tūkst. prekių ir dar daug kas.

Mažiau, kaip už pusės mėnesio nukentėjo 1 tūkst. 507 valstiečių šeimynos su 9 tūkst. žmonių, nukentėjo 507 miestiečių šeimynos su 2 tūkst. 500 žmonių ir eilė visokių pabriku ir dirbtuvių.

"S."

Irgi protestas. Dabar moterims mada nešioti siaurus sijonus. Dėlei šito Peterburgo, Maskvos ir Lodzio fabrikantai įdavę protestą Paryžiaus madų siuvėjams. Fabrikantai noroda, kad dėl dabartinių siaurų moterų sijonų reikalinga tik 4 lig 5 aršinių audimų, kad seniau reikėję net 10 aršinių. Dėlei šito vilnų audžiamiems fabrikams apyvarta sumažėjus ant pusės; prie tokių aplinkybių reikėsia sumažinti ant pusės ir fabrikų darbininkų skaitlių.

Liaudies universitetą ketina įsteigti Rygoje lat-

vių apšvietos draugija, pasiuntusi neseniai vieną mokytoją į Daniją ir Finliandiją, kad ten jis susipažintų su panašiomis įstaigomis.

"R. G."

Iš Lietuvos.

Degtinės naikintojai. Garždų (Telšių apskr.) apilinkės žemaičiai garsūs degtinės priešai, jie visomis įiegomis neapkenčia degtinės! Bet tas tai netaip svarbu. Svarbu žinoti, kaip jie kovoja su degtine, kad ją išnaikinti. Kad degtinės nė lašo nebeliktų, garždiečiai-žemaičiai sumanė ją visą išgerti ir indus išlaižyti, kuriuose degtinė buvo, kad jos nė smarvės nebeliktų. Jai tam netikite, galiu faktais prirodyti. Neseniai Pikteikių sodžiuje, pas J... buvo vestuvės. Par tas vestuves degtinės išgerta už 130 rublių. Nors toks kovojimo būdas su degtine labai brangiai atsiėjo, reikėjo susibarti, susipikti ir antausius išlyginti, patvoriais voliotis, ir ožius pjauti, sirgti, ir kitas vos tik nenumirė, bet tai niekis — be darbo nėra vaisių.

Na, o ką, skaitytojai! Ar neverta sekti kaipo pavyzdį garždiečių tokį gudrų kovojimo būdą su degtine?!

Bu—bu.

Mirė latvių rašytojas. Birželio 12 d. š. m. mirė Jonas Poruks vienas iš talantuotesnių latvių rašytojų sulaukęs 40 m. amžiaus. Nabašninkas buvo lirikas ir novelistas. Jį laikraščiai vadina tėvu naujojo literatūrinio romano.

"R. N."

Vilniaus vyskupijos katalikų valdybos revizija. Vilniun atvyko, Augščiausiuoju paliepimu siunčiamas, prie vid. reik. ministerijos priklausantis valdininkas. Jam pavesta padaryti Vilniaus katalikų vyskupijos valdybos veikimo reviziją. Birželio 16 d. minėtasai valdininkas kartu su Vilniaus gubernatorium D. N. Liubimovu aplankė Vilniaus vyskupijos valdytoją kun. Michalkevičių. Aplankęs, jis pradėjo pildyti savo pareigas. Darbą padėti atlikti duota jam pagalbon keletas vietinių valdininkų.

Pramonė Vilniaus gub., kaip parodo Vilniaus pramonės priežiūros (inspekcijos) 1910 m. apyskaita, visai nekyla—kai-kuriuose skyriuos matomai nyksta. Odų išdirbimas, gana prasiplatinęs Vilniaus gub., žymiai mažinasi. 1905 metais dirbtuvėse, buvusiose priežiūros žinyboje, dirbo 1815 žmonių, 1910 metais gi dirbo tik 1456 žm. Puolimas aiškinamas tuomi, kad žaliogi medžiaga pabrango; be to iš svetimų kraštų atvežama daugybė chromo medžiagos ir tuomi pakertamas kelias vietiniam išdirbiniam. Darbininkų padėjimas bloginasi; savininkai sugrąžino visas darbo sąlygas, buvusias ligi 1905 m., ir pradėjo vartoti kalinių darbą.

Kalinių darbas vartojamas gana plačiai. Dalį uždarbio paima kalėjimo vyriausybė, kita gi dalis skiriama valgiui pagerinti. Kaliniai gerai klausą ir tinčiamai išpildą darbą.

Stolypinas pirko Lietuvoj dvarą. Kaip praneša "Gaz. Warszawska" Stolypinas pirkęs Beržėnų dva-

rą Šiaulių pavieta. Tas dvaras iki šiol prigulėjo grapų Čapskių šeimynai. Tą dvarą norėjusi pirkti kokia-tai žemvaldžių draugija, bet grapas Stanislovas Čapskis jai nepardavęs.

Senobės liekanos. Pajūrio miestelio apilinkėj (Res. pav.) bekasinėjant senus kapus, rasta daug labai senų archeologijos daigtų.

"L. Z."

Botagus atėmė. Vilniaus policmeisterio įsakymu šį trečiadienį miesto gatvėse policistai atiminėję iš visų vežėjų botagus. Toliau bus draudžiama važiuoti miestan su botagais.

Sidlava, Kauno g. Čia leista statyti nauja mūro koplyčia.

Latvių išėivybė. Garlaiviš "Kurskas" išplaukė šiomis dienomis iš Liepojaus Amerikon 900 latvių-išėivų.

"V."

Žinios-Žinelės.

Įdomi statistika. Vienas "Tėvynės" sandarbininkų prisiuntė šitokią statistikėlę, surankiotą iš mūsų laikraščių: "Daktariškų apgarsinimų statistika. Peržvelgiau 12 mūsų laikraščių, būtent: Žvaigždė, Lietuva, Saulė, Vienybė Lietuvninkų, Kova, Dilgėlės, Darbininkų Viltis, Keleivis, Laisvė, Draugas, Katalikas ir Tėvynė. Tuose laikraščiuose įvairūs daktariškų apgarsinimai, nerokuojant tų, kurie paduoda tik adresą ir ofiso valandas, užima vienos savaitės laike 1149 kvadratinis colius, kitaip sakant, vietą, lygią beveik 4 puslapiams tokio formato, kai "Lietuva". Leidus, kad už tuos apgarsinimus mokama tik 25c. už colį, įvairūs "institutai" ir daktarai išmoka *tiktai* lietuviams leidėjams į \$15.000 par metus. Pagal tai, kiek colių užima savo apgarsinimams į vieną savaitę, galima paskirstyti firmas šioj tvarkoj: 1) Severa, 2) Dr. Ig. Stankus, 3) Lister, 4) Groblewski, 5) Collins, 6) Philadelphia Clinic, 7) Hartman, 8) Richter, 9) O'Malley, 10) Triner ir t.t. Laikraščiai, daugiausia turį šių apgarsinimų (coliais rokuojant), šiaip eilėn sustoja: 1) Žvaigždė, 2) Saulė, 3) Draugas, 4) Vienybė Lietuvninkų, 5) Keleivis, 6) Katalikas, 7) Lietuva, 8) Darbininkų Viltis, 9) Kova, 10) Laisvė, 11) Dilgėlės, 12) Tėvynė."

Tabakas iš Amerikos į Angliją nuvežta pirmą sykį 1586 metuose. 1607 m. pirmu sykiu atvežta į dabartines Suvienytas Valstijas miežiai, kviečiai ir avižos.

Apie kolonizavimą. Chicagoje 12 birželio buvo susirinkimas katalikų kuningų ir 3 archyviskupų katalikų kolonizavimo reikalams apkalbėti. Manoma kolonizacijos keliais sutraukti katalikus į centrus, kad tokiu būdu, su laiku, tuose centruose pasidarytų ramščiai katalikų bažnyčiai Suv. Valstijoje.

Iš New Yorko rašoma į lenkų laikraščius, būk Harlemo ligonbuty pasimiręs kuningas Viktoras Paukštis (Paukšto), redagavęs lenkų laikraštį "Zwią-

zek" ir davęs, savo laike, lenkų kuningams pipirų už jų nemorališką gyvenimą ir tvirkinimą liaudies.

Basakojais Rosijoje virsta tankiausia Rosijos armijos oficeriai. Jų tarnystės išlygos yra tiek nelemtos, kad nė vienas negali nieko susitaupyti, o, išėję dimisijon, gauna tik dalį savo algos. Daugelis iš to blizgančiojo legijono (lenkai vadina jį blyszcząca nędza, o rusai — gol' perekatnaja) stengiasi gauti bile kur vietas; vieni dirba ant tramvajų konduktoriams, kiti tarnauja dideljuose hoteliuose; laimingiausiais jaučiasi tie, kuriems pasiseka gauti vietą "sidielščikais", t. y. prie degtinės pardavojimo monopolijuose.

Amerikoje apsigyventi žada garsaus rašytojo Maeterlinck'o moteris, žinoma artistė Georgettė Leblanc.

Sufragistės dainuoja. Los Angeles, Cal. moterims-sufragistėms buvo uždrausta laikyti prakalbos kokiame tai mitinge. Tuokart juos "apėjo" įsaky mus ir savo kalbas, muzikai pritariant, išdainavo.

Plieno didžiunai, būtent plieno išdirbystės atstovai iš Amerikos, Kanados, Vokietijos, Anglijos, Prancūzijos, Belgijos, Italijos ir Rosijos, iš viso 160 ypatų, suvažiavo Brussel'ın, kad aptarus plieno ir geležies išdirbystės dalykus ir susirišus, gal būti, trūstan.

Pirma moteris-majoras buvo ponė Luzanna Salter, išrinkta Angonijos majoru 1887 metuose.

13-os metų eksproprijatorė. Akron, Ohio, 13-os metų mergaitė, įnėjusi bankon, su revolveriu rankoje reikalavo iš kasieriaus pinigų. Negavo nieko ir likos policijos areštuota, blėdies niekam nepadariu.

Kiek suvalgo Europos armijos, apskaitlavo italias publicistas E. Mole. Jis aprokuoja, kad Europoje taikos laike yra 3.000.000 kariuomenės. Tad kad užlaikyti tą armiją reikia kasdiena: 45.000 centnerių *) duonos; 30.000 centnerių mėsos; 15.000 centn. įvairių konservų iš mėsos; 6.000 centn. ryžių; 1.800 centn. lašinių ir kitokių riebalų; 1.200 centn. druskos; 1.860 centn. cukraus; 1.440 centn. kavos ir 7.500 hektolitry vyno (Prancūzijoje ir Italijoje). Pridėti dar reikia bulvės ir žaliosai. Anot minėto publicisto kariuomenių užlaikymas apsieina valstybėms kasdiena į 36 milijonus dolarių. Jai iškiltų Europos valstybių karė, tai užlaikymas armijų apsieitų 1.100 milijonų dolarių par mėnesį. Kad tai tie pinigai būtų skiriami mokykloms — tai karių senai nébebūtų!

Musių gaudymas. Musis, kaip žinome, yra pavojingiausias žmogaus sveikatai vabalas; daugiur pati valdžia rūpinasi naikinimu mūsų. Taip Worcester'ij, Mass. net yra skiriamos dovanos už gaudymą mūsų. Tūlas valkelis, 12 metų amžiaus, vienos dienos laike sugavo 95 kvortas mūsų, arba 1.219.000 iš viso, ir gavo už tai \$100 dovanų.

Baisūs gaisrai girių pastebėtinai platinasi Ontario valstijoje. Žūva liepsnoje ne tik girios, bet daugy-

*) Centneris — abelnai priimta Europoje svaros vienata. Šveicarijoje centneris yra lygus 110 svarų, Austrijoje — 110½; Švedijoje — 112.06; Vokietijoje — 110.25.

bė žmonių draug su visa manta.

Be to ugnelė naikina ir miestelius. Taip, sunaikino visai miestelius Oscova, Au Sable, Alpena ir kitus. Žinoma, sudegė daugelis žmonių, daugybė jų neteko pastogių.

Kaitros, viešpatavusios Amerikoje liepos m. pradžioje, tiek išgaišino žmonių, kad, kaip aprokuojama, nežuvo tiek ir karėje Meksike.

Cholera Italijoje renka sau aukas. Nuo 2 d. gegužės Palermo apielinkėje nuo choleros išmirė 2.300 žmonių.

Dubois, Penna. 15 d. liepos, vakare, 9 val. 30m. atsitiko baisi eksplozija anglies kasyklose Cascade Coal and Coke Co., miestelyje Sykesville, 9 mylios nuo Dubois. Laikraščiai praneša, kad toje eksplozijoje žuvo 21 žmogus, ir iš jų — 18 ateivių; mažu ir letuvių esama žuvusiųjų tarpe.

Vietinės žinios.

Scenos Myletojų Choras žada dalyvauti ir dainuoti šv. Juozapo Draugystės rengiamame piknike, kuris atsis 23 liepos, ant Union Square.

Ledas pabrango ir ledui pardavinėti kompanijos pasiryžo panaikinti mažesniuosius ledo pardavėjus, atsisakydamos pardavinėti jie ns, kaipo tarpininkams ir keldamos neapsakomai augštas čienias už ledą. Paveizdan tūlas Luizi, ledo pardavėjas, 6 d. liepos mokėjo American Ice kompanijai už 4700 svarų \$7.05, o ant rytojaus už tiek pat mokėjo jau \$11.75. Tas labai atsilieps ir ant žmonių kišenių. Kompanijos, prašalinusios tarpininkus, pristatys ledą į namus pačios ir ims tokias čienias, kokias norės.

Nuo 1 d. rugojučio, kaip rašo "New York American", New Yorke, prie pačto, bus atdarytas Šu vien. Valstijų banko skyrius. Tuomi manoma kiek nors sulaikyti siuntinimą pinigų iš Šu. Valstijų. Aprokuojama, kad New Yorke gyvena 1.500.000 ateivių (foreign borns) ir jie 1910 m. išsiuntė iš New Yorko į savo tėvynes \$9.000.000. Vienu laiku manoma atdaryti tokie pat banko skyriai Chicagoje, Bostone ir St. Louis'e.

Iš mūsų laikraščių.

"Laisvojoj Minty" (N17) p. Kl. Jurgelionis straipsnyj "Kaina" sako tą žodį esant be dūšios. Jis rašo:

"...Žodis "kaina" yra gimęs lavonu. Kaip, anot tos pasakos, velnias pamėgdžiodamas Dievą norėjęs sutverti žmogų, bet, kad ir nulipdęs iš molio balvoną, betgi negalėjęs į jį dūšios įkvėpti, taip prašmitmaus kalbininko (nėra reikos sakyti kurio) yra nulipdytas žodis "kainā" — be dūšios. Tik kalbininko būta gudresnio už velnią: paleista į žmones bedūšis balvonas ir nič-nieko neprasitarta apie jo negyvumą. Taip vikriai apgauti žmonės tuoj apsidžiaugė naujagimiu, įrašė jį į katalogus, pradėjo dėti ant knygų apdarelių ir visur kitur, visai nesu-

uosdami mažiausio lavoniško dvoko. (Tai tik ačiu tūloms manijoms).

Kaip velnias žmogui sutverti emė molį, taip kalbininkas pageidaujamam žodžiui emė kalbų medžiagą. Įsidėmėjo, matomai, jam labai patikusi rūsų ir lenkų žodelį *ce n a*, pastebėjo, kad slavų *c* ar *č* kartais lietuviškoj kalboj yra *k*, o *e* pavirsta *ai* ar *ie*, — ir to jam buvo gana — brūkšt, ir stojos raidė raidėn *k a i n a*, moteriškojo paveiklo esybė".

Toliaus p. Kl. J. primena, kad lietuvių buvo ir yra vartojamas žodis "čienia", gi senovėje "brangybė" (Širvido žodyne — brungibė).

Tame pat numeryje redakcijos yra rašoma apie laikraštinių suvažiavimą. Priminus, kad daug kame nesilaikyta laikraštinių pirmojo suvažiavimo nutarimų, nurodoma, kame labjusia apsilenkta su nutarimais:

"...Nutarta, kad laikraščiai — tai ne zenybų biurai, partat nepadoru yra talpinti įvairūs pajieškojimai apšvedimui merginų ar vaikinių. Abelnai, nutarta netalpinti tokių apgarsinimų, kurių pati prasmė užgauna aistetiškūs jausmus, ar jai sulig bėsigarsinančių firmų teisingumo leidėjai neturi gerų prirodymų. Po suvažiavimui pasirodė, kad talpinama ne tik tie apgarsinimai, kurių kontraktai yra išsibaigę, bet, matomai, daroma kontraktai su tokiomis firmomis (naujai atsiradę garsūs daktarai, gydą per laiškus įvairios stebūklingos medikališkos klinikos ir t.t.), kurios užgimė toli gražu po laikraštinių suvažiavimui. Pajieškojimai merginų ir vaikinių yra po senovei talpinami, nors panašus dalykas yra jau senai pasmerktas vietoje progresyviškoje civilizuotų tautų spaudoje. Maža dar to: — vienas laikraščiu, priguljis net į Spaudos Draugiją, po suvažiavimui patalpino net ir tokių apgarsinimą: "reikalingos jaunos merginos ant boardo. Gražūs kambariai, geras užlaikymas. Mokėti nereikia, atidirbis darbą vakarais". Panašus apgarsinimas yr ne tik neaiškus, bet dar jaučiasi jame cinizmas".

Užsiminus apie redaktorius, rašoma:

"...pseudonimai po straipsniais, kuriuose kalbama ne apie dalykus, bet apie ypatus, yra puikiai vartojami po senovei. Mės, mat, nenorime suprasti, kad, turint drąsos karnors kolioti, reikia turėti gana drąsos pasirašyti ir vardą. Viena didžiausių mūsų ydų yra tai, kad mės nenorime ar nemo kame paguodoti žmogų, o guodoti žmogus reikia, nors jis būtų ir priešingų nuomonių. Menka yra ta kova, kurios vadai vieni kitų neguodoja.

Nutarta bent metus laiko nesikišti į dalykus organizacijų, turinčių savo organus. Paskui buvo pakeltas klausimas, kad šis nutarimas pačioms organizacijoms kenkia. Vienok nutarimas pasiliko nutarimu, tad nereikėjo bandyti, kaip tai tūli laikraščiai darė, apžioti visus organizacijų reikalus ir stengties joms kenkti. Laikraštinių suvažiavimas pritarė rimtai ir gerai kritikai, rimtai kovai su priešingomis laikraščiu nuomonėmis, bet pasmerkė ypatiskumų ir ardytų tendenciją. Klausimas ar visi laikraščiai tų nutarimų prisilaikė?

Kviečiant antran suvažiaviman, baigiama: (397)

Laikraštijos uždavinys (mūsų visuomenėje) — šviesti liaudį. Tai yra pirmutinis ir svarbiausias mūsų laikraštijos tikslas. Kur tatai galima geriau apkalbėti tas dalykas, jai ne suvažiavime? Kur, jai ne suvažiavime, mės galime arčiau sueiti tarp savęs į pažintį, apkalbėti svarbiausius mūsų visuomenės reikalus, apsvarstyti būdus ir kelius, kuriais galima pasiekti svarbiausius mūsų laikraštijos tikslas? Užmegsti taip sakant, tarp savęs draugiškumo ryšius, kad eiti išvien prie vieno tikslo, kad neskaldyti savo spēkų nevainigose pastangose?

"Kovos" N 28 VI L.S.S. suvažiavimo išrinktas redaktorius, p. K. Vidikas, įžanginiame straipsnyje rašo apie "įspudžius iš VI-to L.S.S. suvažiavimo".

Pripažindamas, jog suvažiavimas, atstatydamas nuo darbo zecerius, p. Jakštį ir p. Bernotą, pasielgė su jai šiurkščiai, jis rašo:

"...Gaila nubaustų darbininkų. Iš savo pusės manau, kad geriau būtų buvę nubausti juos kaip sąjungiečius, o ne kaip darbininkus, jeigu jie buvo užsitarnavę baudos. Bet susivažiavimo nutarimas pabėka nutarimu, ir, be abejonės, nubaustieji draugai paguodos tą nutarimą ir pasiliks gėrais sąjungiečiais, klausančiais didžiumos balso".

"Lietuvoje" (No. 28) užename žinelę... "kad Amerikon atvažiuoja du žiromu Lietuvoj kunigu: Tumas ir (Kauno) Olševskis. Su kokiomis jie čia misijomis keliauja, zinių neturime.

Ejo gandai, būk tūloj Chicagos lietuvių kuopoj buvo kilęs sumanymas šiemet pasikviesti "į svečius" kun. Tumą ir valstybės dūmos atstovą Bulotą. Ar dabartinę Tumo su Olševskiu kelionę Amerikon turi kokį-nors ryšį su tais gandais, neatspėjame."

Tame pkt laikraštyje kalbama ir apie laukiamą II laikraštinių suvažiavimą. Tarp kitko sakoma, kad laikraštinių suvažiavimas apsvarstyti lietuviško dienraščio klausimą. Svarbus tai klausimas, bet, matoma, mės amerikiečiai mažą teturim drąsos, kad tokį darbą pradėti galėtume.

Klaidų atitaisymas.

28-me "Tėvynės" numeryje, ant pusl. 331, straipsnyje "Prisiūsta XXVI-tam S.L.A. Seimui", par neapsižūrėjimą užsiliko zecerio klaida. Atspausdinta: "Birutei... V. Alksninis, New Britain, Conn. — \$1.000", gi turi būti: "Birutei... V. Alksninis, New Britain, Conn. — \$1.00".

Redakcion prisiūstos kningos.

ISTATAI LIETUVIŲ KATALIKŲ DRAUGIJOS "BLAIVYBĖ" Rygoje. Ryga, 1911.

DIEVUI AR MAMONAI? — parašė L. Tōlstojus, ir ASZ NE PRIESZAS SAU. Vertė J. Bajoras. Ryga, '11. 18 puslapių. Kaina 3 kap.

DEKLAMATORIJUS. Deklamavimui eilių ir monologų rinkinys su išguldymu, kaip reikia deklamuoti ir žaisti. Surengė K. J. Kaina 50 c. Chicago, Ill., 1911. "Lietuvos" spauda. 164 pusl.

Redaktoriaus atsakymai.

p. Z. D. Milius. Gavau. Ačiu. Patilps.

p. J. Jančaitis. Eilutės silpnos. Vargiai pasiseks jos pataisyti, kad tiktų spaudai. Malonėkite parašyti šį-tą apie Jūsų miestelį, apie lietuvių istoriją Jūsų mieste, apie apšvietos stovį ir tt. Manau, neatsisakysit tai padaryti.

p. M. Bridickas. Kadangi Tamstos straipsnelis yra skiriamas Konstitucijos Komisijai, tad jai ir priduosi. Vis-gi tūlus Jūsų patarimus panaudosiu, kaip įnešimus komisijai ir patalpinsiu "Tėvynėje". Ačiu. Malonėkit daugiau rašinėti.

Juokeliai.

Mūsų apgarsinimai. Liepos mėnesyje yra garsinama, kad dabar: "Gavėnia! nei balių! nei teatrų! Geras laikas pasiskaitymui!"
(Tūlas mūsų laikraščiu — No. 27).

Zecerių klaida. "28, 29 ir 30 rugsėjo šių metų Labai gerai. Tinka. Bus gerai, įvyks Scranton'e, Pa. lietuvių kad iš to žurnalo populiarizuosi laikraštinių antrasis suvažia-te straipsnelius.

Tai neblogas žur-vimas, kurin Lietuvių Spaudosnalas."
(Tūlas mūsų laikraščiu No. 27).

Seniaus ir dabar. Senai jau, senai buvo pasakyta: "Atėik, įtikėk, o busi išganytas". O dabar yra skelbiama: "Jaigu sergi, pribuk arba parašyk pas mane, o busi išgydintu" — pasirašo "dydys gydytojas" Dr. Ig. Stankus M. D.

Kaip jam palengvėjo. Sveikaitis, suėjęs Sergaitį, kurs tik ką buvo sugrižęs iš garsaus daktaro Gydaičio klinikos, kuri ir per laiškus gydo, užklause:

— Na, kaip, broli, ar palengvėjo?

— Palengvėjo, kur nepalengvės! — atsakė uždusdamas Sergaitis. — Nuvaziavau, mat, pas Gydaičį; užmokėjau jam du šimtu, už vaistus šimtą, jo pagelbininkui pusę šimtą, dar iki priėjau vienam kitam turėjau po penkinę įbrukti — ir taip man, bra, palengvėjo, kad namol. be cento sugrižau... Visai palengvėjo...

Iš laiško. Tūlas žmogulis iš Illinois valstijos rašo į vieną garsiųjų "Medikališkų klinikų" su "garsiausiais daktarais" šioį laišką: "Dydys daktare, jegamasti. Padiekavoju Tamista usz tokes giaras liekarstwas. Prasziau, kad dotum laszu, kad nebutum pas mus daugeu patomstvos... tai kai manų bobelė izgierie tu lekarstwu, tai ir pagymdia man dvinukus. Padiekavoju, kad taip apgavai durna lietuvninka. Žiczidamas ir Tamsta tokios pat laimias, kloniojus giaros sveikatieles.

F. Durnevičia, Box 37.

Nebut biznierio vaikas. Kningų agento sūnelis, užklaustas mokytojo, kokią naudą atneša geografija, atsakė:

— 50 procentų.

— Kaip tai? — nusistebėjo mokytojas.

— Mano tėvas, — atsakė vaikas, — užmoka už geografiją 50 c., o parduoda už \$1,00.

Pataikė. Tėvas į sūnų, parnešusį iš mokyklos negerą paliūdijimą:

— Su tokiu bjauriu paliūdijimu aš bijočiausi ir namo grįžti, būdamas tavo vietoje!

— Tai tėtė, matyt, esi bailys! — atšovė sūnus.

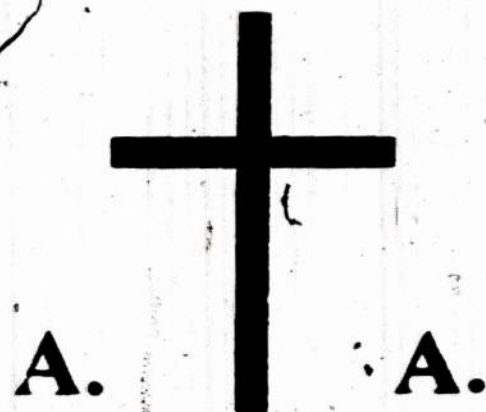
Meilė.

— Tetula, pasakyk man, kaip tai atsitiko, kad dėdė apsivedė su tamsta?

— Įsimylėjo ir apsivedė, — tarė teta.

— Tad, mat, teisybę žmonės sako, kad meilė atima ir protą ir regėjimą!

Kipšas.

Liepos 10 d. šių metų persiskyrė su šiuomi svietu *Pranciškus Česnutis*. 33 metų amžiaus. su bažnytinėmis apeigomis. prie "beno" gedulingos muzikos, draugų ir pažįstamų palydėtas, palaidotas "Calvary'jos" kapuose 12 d. liepos. Velionis buvo nevedęs, laikėsi doro gyvenimo. prigulėjo prie vietinių draugijų: Lietuvos Sūnų ir Šv. Stanislovo, ir todėl guodojamas ir mylimas savo draugų, likosi gana iškilmingai palaidotas. Jis paeina Kauno rėdybos, Šiaulių apskrčio. Akmenės parapijos. Sugėnčių kaimo. Paliko Lietuvoje motiną ir tris brolius. Giminės ir pažįstamieji malonės atsidusti už mirusiojo velę. tegul jam būna lengva svetima Amerikos žemelė.

Jei kas norėtų platesnių žinių. atsišaukite sekančiu adresu:

Augustinas Butkus,
789 Bank st., Waterbury, Conn.

Pajieškojimas.

Pajieškau savo brolio Motiejaus Vaičiulio, 9 metas kaip Amerikoj. Paeina iš Lietuvos kaimo Vidugirių. Suvalkų gub. Punske parapijos. Atvažiavo į Plymouth, Pa. ir ten gyveno apie 3 metus. dabar nežinau kur. Jis pats ar kas kitas, malonės atsišaukt: Katrė Vaičiulutė-Valinčienė: 727 Pacific st. Stamford, Conn.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

New York City. 126 kuopos mėnesinis susirinkimas atsi bus 21 d. liepos, 8 val. vakare pas K. Intą, 24 Renwick st. Draugai ir drauges. malonėkite kaip galint atsilankyti į šį susirinkimą ir atsi veskit naujų narių prirašyti. Sekr. K. J. Intas.

Harrison, N. J. 91 kp. bus susirinkimas 22 d. liepos, 8 val. vakare. pas A. Dopkiuną, 107 John st. Malonėkite susirinkti kuoskaitlingiausiai, nes šitame susirinkime bus svarstomi svarbus reikalai. Taipgi bus priimami norintieji prisirašyti prie S. L. A. Kiti kuopos susirinkimai atsi bus trečią subatą po pirmam. Sekr. F. A. Benesiūnas.

Newark, N. J. 245 kp. S.L.A. laikys pusmetinį susirinkimą 25 d. liepos, nedėlioį, 3 val. po pietų. V. Ambrozevičiaus štore, 178 Ferry st. Malonėkite visi sueiti, nes bus daug atmainų kuopoje. Rašt. M. Ambrozevičia.

Pittsburg, Pa. 136 kp. ir dr-stės D.L.K. Gedemino bus susirinkimas 30 d. liepos 1911 m., 2 val. po pietų, svetainėj L.F.M. dr-stės, 142 Orr st. Draugai, susirinkit visi, taipgi ir norinti prisirašyti prie S.L.A. ir Gedemino dr-stę dabar yra laikas. Rašt. S. Kirmins.

Pittsburg, Pa. 40 kp. S.L.A. susirinkimas bus laikomas 23 ir 30 d. liepos, 6:30 val. vakarais, L. M. Dr-stės svetainėj, 142 Orr st. Draugai ir draugės, teiksities ateiti į minėtą susirinkimą ir užsimokėti prigulinčias mokestis, podraug bus ir nauji nariai priimami prie S.L.A. Sekr. J. M. Maskeliūnas.

Mariners Harbor, N. Y. 209 kp. S.L.A. mėnesiniai susirinkimai bus laikomi pirmą nedėldienį po pirmą dienai mėpesio, tad nariai 209 kp. malonėkite nepamiršti tos dienos. Paskūtiniam susirinkime tapo išrinkta nauja valdyba kuopos: prez. Anufras Alkevičia, T. Bačinskas, išdininkas, Antanas Alkevičius, sekretorius. Sekr. A. Alkevičius.

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos ukėsiskos popie-
 2 ps. 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valsti-
 3 ū ukėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą.
 4 Ką turi žinoti pakol gausi ukėsyntės popieras.
 5 Klausimai su atsakymais Lietuviškai ir angliškai
 6 ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė ko-
 7 zam Lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas
 8 J. Bendrick. Kaina 25 centai. Pinigus ir lai-
 9 bus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
 Clerk of Court. POTTSVILLE, PA

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
 110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
 Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

ĮZDININKAS:

J. Skritulskas,
 26 Broad St., New Britain, Conn.

ĮZDO GLOBĖJAI:

T. Paukštis,
 123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
 Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

Johan. Baltrušaitienė,
 2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
 3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. J. Šliupas,
 1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

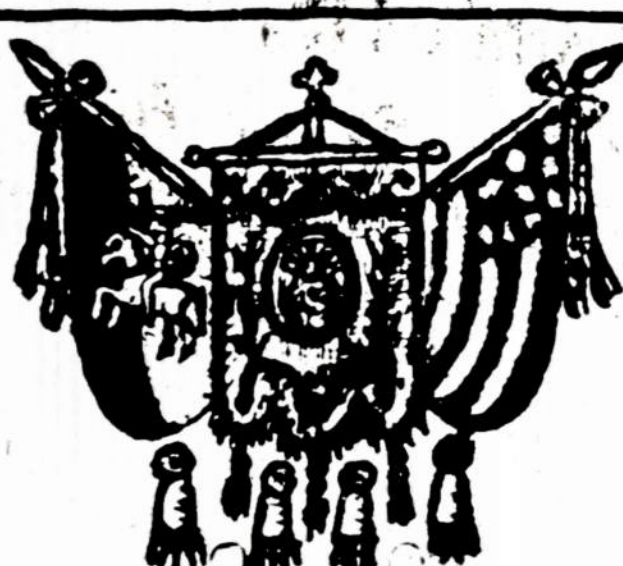
P. Mikolainis,
 Box 62, New York, N. Y.

Nariams SLA. knygos už puse kainos.

- 1 Budas Senovės Lietuvių, pusl. 217 kaina 50 c.
- 2 Lietuviška Chrestomatija, pusl. 178 40 c.
- 3 Diedai ir Gražina, pusl. 281 25 c.
- 4 Europos Istorija, pusl. 319 25 c.
- 5 Gibsinis Jotis, pusl. 38 15 c.
- 6 Jonas iš Kempės ir Šilka, pusl. 23 10 c.
- 7 Konradas Yalenrodas, pusl. 24 15 c.
- 8 Kražių skerdynė, pusl. 77 15 c.
- 9 Kun. Aleksandra Burba, pusl. 29 20 c.
- 10 Kelionė į Europą, pusl. 52 10 c.
- 11 Kuomi žmonės gyvena?, pusl. 56 15 c.
- 12 Lietuviai Amerikoje, pusl. 174 \$1.00
- 13 Naktys Edvardo Yungo, pusl. 21 10 c.
- 14 Našlaitė (Drama keturių veikmių) 10 c.
- 15 Petras Žemaitis, pusl. 69 20 c.
- 16 Padėjimas Lietuvių Tautos, (rusų kalba) \$1.00
- 17 Dirva, pusl. 123 1898 m. viešas num. 75 c.
- 18 "Tėvynės" komp. 1896, 1897, 1898 ir 1899 m. po 50c

KNYGIUS:

S. Astramskas
 307 W. 30-th St. New York City.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinoms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms
 išdirba: Karunas, Amerikoniškas vellavas, Szarpas,
 Juostas, ženklellus, kepures ir marszalkoms paredus,
 teipgi visus bažnytinčius aprėdalu. Norėdamos guodo-
 tinos Draugystės arba guodotini kunigai, jog Jūsų darbas
 būtų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvei.

T. Andruszewicz & Co.
 1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
 netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių
 "LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia
 Gyduolė
 nuo
 Strėnų skaudėjimo
 Degimo krutinėje
 Galvos skaudėjimo
 Kateros
 Užsišaldymo
 Neuralgijos
 nuo
 Gerklės skaudėjimo

Mešlungio
 Skausmo krutinėje
 nuo
 Patrukimo
 Azma arba
 Dusulio
 Štyvumo sprando
 skaudėjimo:
 Šonuose
 Rankų ir
 Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbėt nė daktarai nė li-
 gonbučiai, arba paslapti ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai
 (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo
 gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažin-
 ties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiūsiu ge-
 ras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą.
 Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes
 kitaip negausit atsakymo. Teipgi mes reikalaujame gerų agentų kiekviename di-
 deljame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkų gyduolių gali už-
 dirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uzdarbį duodame kuogeriausia. Taigi ra-
 šykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štornikas teipgi privalo užlaikyti
 visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štoruose ant pardavimo, kad mūsų tau-
 tiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalauti išduoti pinigų do-
 vanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štornykai, rašykite pareikalaudami gy-
 duolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mes
 gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS
 Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.

SKAITYK, O ŽINOSI VISKĄ.

Pranešu visiems lietuviams ir savo kostumeriams, kad aš
 perkėliau savo krautuvę į Chicago, Ill., kurioj galite gauti laikro-
 džių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų, spilkų, kolčikų,
 kompasų, kryžiukų. Puikiausių armonikų, skripkų, klarnetų,
 trūbų, koncertinių ir daugybę visokių muzikališkų instrumentų.
 Gerų britvų, visokio skyriaus drukuojamų mašinukų, albumų
 fotografijoms, guminių litarų. Mūsų knygų, istoriškų ir mal-
 da-knygių. Gražių popierių gromatomis rašyti su puikiausiais
 apskaitymais ir dainomis, su drukuotais aplinkui konvertais, tu-
 zina už 25c, 5 tuz. \$1.00, perkupčiams 1000 už \$6.00. Jaigu kas ne-
 turite mano katalogą, rašyk šiadien: prisiūsdami už 5c markę, o apturėsi mano
 Didelį Katalogą Dykai su 1000 naudingų visokių daiktų. Aš užtikrinu, kad mano
 tavoras pirmos kliasos, o prekės pigesnės kaip kitur. Perkupčiai gali gauti pirkt
 tavorą daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus lietuvius ir lietuvaiteis su orderiais
 ir visokiais pirkiniais kreiptis pas savo tautietį

M. K. Wilkewich,
 3225 So. Halsted St. Dept. L. Chicago, Ill.